

Briselē, 2026. gada 19. jūnijā
(OR. en)

10602/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0059 (COD)**

**CODEC 1194
MIGR 164
JAI 834
COMIX 148
RELEX 850
PE 85**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK, Padomes Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2026. gada 15.–18. jūnijs)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo priekšlikumu pirmajā lasījumā.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (LIBE) priekšsēdētājs *Javier ZARZALEJOS* (PPE, ES) LIBE vārdā iesniedza kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 4) minētajā regulas priekšlikumā, par kuru referents *Malik AZMANI* (*Renew*, NL) bija sagatavojis ziņojuma projektu. Par šo grozījumu bija panākta vienošanās minētajā neoficiālajā saziņā. Turklāt politiskās grupas “*Verts/ALE*” un “*Kreisie*” iesniedza priekšlikumus noraidīt Komisijas priekšlikumu (attiecīgi grozījumu Nr. 2 un 3). Politiskā grupa “*Renew*” iesniedza priekšlikumu attiecībā uz procedūru ², un LIBE komiteja iesniedza pieprasījumu balsot pa daļām par tiesību akta projektu, lai par to balsotu tikai tad, ja priekšlikums attiecībā uz procedūru tiktu pieņemts.

II. BALSOJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2026. gada 17. jūnijā tika pieņemts kompromisa grozījums (grozījums Nr. 4) minētajā regulas priekšlikumā. Citi grozījumi netika pieņemti.

Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts un kura teksta galīgo redakciju ir sagatavojuši juristi lingvisti, ir Eiropas Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ³.

Tas atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tādēļ pēc tam, kad tekstu būs izskatījuši juristi lingvisti, Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

² Saskaņā ar 60. panta 3. punktu deputātu grupa vai deputāti, kuru skaits sasniedz zemo obligāto minimumu, var pieprasīt, lai plenārsēdē balsotu nevis par provizorisko vienošanos, bet par tiesību akta projekta grozījumiem.

³ Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu “■” ir norādīti svītrojumi.

P10_TA(2026)0207

Kopīga sistēma to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi (Atgriešanas regula)

Eiropas Parlamenta 2026. gada 17. jūnija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK, Padomes Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK (COM(2025)0101 – C10-0047/2025 – 2025/0059(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2025)0101),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 79. panta 2. punkta c) apakšpunktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C10-0047/2025),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
- ņemot vērā pamatoto atzinumu, kuru saskaņā ar Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu iesniedzis Francijas Senāts un kurā norādīts, ka leģislatīvā akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2025. gada 18. septembra atzinumu¹,
- pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
- ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgā komiteja apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 75. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2026. gada 10. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
- ņemot vērā Reglamenta 60. pantu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0048/2026),

¹ OV C, C/2026/33, 16.1.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/33/oj>.

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2026. gada 17. jūnijā, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2026/..., ar ko izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK, Padomes Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK*

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 79. panta 2. punkta c) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

* TEKSTAM VĒL NAV VEIKTA JURIDISKI LINGVISTISKĀ PĀRBAUDE

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2026. gada 17. jūnija nostāja.

tā kā:

- (1) Savienībai, veidojot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, vajadzētu būt kopīgai politikai attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuriem nav tiesību uzturēties Savienībā. Efektīva atgriešanas politika ir ticamas migrācijas pārvaldības sistēmas būtiska sastāvdaļa.
- (2) Ar šo regulu izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, ***kuri nelikumīgi uzturas dalībvalstīs***, un tās pamatā ir kopīga atgriešanas procedūra, ***efektīva sadarbība ar trešām valstīm, pienākumi trešās valsts valstspiederīgajam, kas uzturas nelikumīgi, rīku kopums efektīvas atgriešanas pārvaldībai, tostarp atgriešanās stimulēšanas pasākumi***, un sadarbība starp dalībvalstīm **■**.

- (2a) *Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 72. pantu šī regula neietekmē to dalībvalstu pienākumu izpildi, kuri attiecas uz likumības un kārtības uzturēšanu un iekšējās drošības nodrošināšanu.*
- (3) Lai palīdzētu īstenot visaptverošo pieeju, kas izklāstīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1351⁴, būtu jāievieš kopīga sistēma, kā efektīvi pārvaldīt to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuri uzturas nelikumīgi. Minētās **kopīgās** sistēmas pamatā vajadzētu būt integrētai politikas veidošanai, lai nodrošinātu to darbību un pasākumu saskanību un efektivitāti, ko Savienība un tās dalībvalstis veic savas attiecīgās kompetences ietvaros.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1351 (2024. gada 14. maijs) par patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko groza Regulas (ES) 2021/1147 un (ES) 2021/1060 un atceļ Regulu (ES) Nr. 604/2013 (OV L 222, 22.5.2024., 1. lpp.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>.

- (4) Eiropadome pastāvīgi ir uzsvērusi, cik svarīga ir apņēmīga rīcība visos līmeņos, lai veicinātu, palielinātu un paātrinātu atgriešanu no Eiropas Savienības. Eiropadome 2024. gada oktobrī aicināja Komisiju steidzami iesniegt jaunu tiesību akta priekšlikumu.
- (5) Stratēģiskajās pamatnostādnēs, kas attiecas uz likumdošanas un operatīvo plānošanu brīvības, drošības un tiesiskuma telpā un ko Tieslietu un iekšlietu padome pieņēma 2024. gada 12. decembrī, ir atgādināts, ka sekmīga atgriešanas politika ir fundamentāls pīlārs visaptverošā un ticamā Savienības patvēruma un migrācijas sistēmā. Šajā nolūkā stratēģiskajās pamatnostādnēs ir aicināts izstrādāt un īstenot pārlicinošāku un visaptverošāku pieeju atgriešanai, steidzami uzlabojot tiesisko regulējumu.

- (6) **■** Efektīvai atgriešanas politikai būtu jānodrošina saskanība ar Migrācijas un patvēruma paktu un jāveicina tā integritāte, kā arī jāpalīdz pārvaldīt nelegālo imigrāciju uz Savienību un **novērst** tādu trešo valstu valstspiederīgo **neatļautu kustību** starp dalībvalstīm, kuri uzturas nelikumīgi, **vienlaikus ievērojot pamattiesības**.
- (7) Savienība un tās dalībvalstis ir pastiprinājušas centienus, lai atgriešanas politiku padarītu efektīvāku. Neraugoties uz šiem centieniem, pašreiz spēkā esošais tiesiskais regulējums, ko veido Padomes Direktīva 2001/40/EK⁵ un Direktīva 2008/115/EK⁶, vairs neatbilst Savienības migrācijas politikas vajadzībām **un likumdošanas un operacionālajām vajadzībām, lai nodrošinātu efektīvu atgriešanu**. Kopš 2008. gada, kad Direktīva 2008/115/EK tika pieņemta, brīvības, drošības un tiesiskuma telpa un Savienības migrācijas politika ir būtiski mainījusies. ES tiesību akti migrācijas jomā vairs nav tiesību akti, kas nosaka minimālos standartus, bet gan tiesību akti, kas tuvina dalībvalstu praksi. Komisija 2018. gadā ar priekšlikumu pārstrādāt Atgriešanas direktīvu centās reformēt atgriešanas noteikumus⁷. Turklāt Komisija ar Ieteikumiem (ES) 2017/2338⁸ un (ES) 2023/682⁹ ir centusies atbalstīt dalībvalstis Direktīvā 2008/115/EK paredzēto elastības iespēju izmantošanā. Neskatoties uz to, ir sasniegtas pašreiz spēkā esošā tiesiskā regulējuma robežas.

⁵ Padomes Direktīva 2001/40/EK (2001. gada 28. maijs) par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu (OV L 149, 2.6.2001., 34. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj>)

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008., 98. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁷ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par kopējiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (pārstrādāta redakcija). Briselē, 2018. gada 12. septembrī, COM(2018) 0634 final, 2018/0329 (COD).

⁸ Komisijas Ieteikums (ES) 2017/2338 (2017. gada 16. novembris), ar kuru izveido kopīgu "Rokasgrāmatu atgriešanas jautājumos" dalībvalstu kompetentajām iestādēm izmantošanai ar atgriešanu saistītu uzdevumu veikšanā (OV L 339, 19.12.2017., 83. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁹ Komisijas Ieteikums (ES) 2023/682 (2023. gada 16. marts) par atgriešanas lēmumu savstarpēju atzīšanu un atgriešanas paātrināšanu, īstenojot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK. C/2023/1763. OV L 86, 24.3.2023., 58. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Būtu jāizveido kopīga *efektīvas* atgriešanas procedūra, kas būtu stingra ■ , lai nodrošinātu, ka humānā *un ilgtspējīgā* veidā, pilnībā ievērojot pamattiesības un starptautiskās tiesības, tiek *bez nepamatotas kavēšanās* atgriezti tie trešo valstu valstspiederīgie, kuri neatbilst vai vairs neatbilst nosacījumiem par ieceļošanu, uzturēšanos vai pastāvīgu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā. Skaidriem un pārredzamiem noteikumiem, kas piemērojami visās dalībvalstīs, būtu jānodrošina noteiktība attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam un kompetentajām iestādēm. Ir svarīgi vienkāršot, atvieglot un paātrināt atgriešanas procedūras un nodrošināt, ka atgriešanu nekavē, *tostarp*, ar neatļautu kustību uz citām dalībvalstīm.
- (9) Noteikumu piemērošanai, ievērojot šo regulu, nebūtu jāietekmē noteikumi par piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1348¹⁰. Attiecīgā gadījumā šīs regulas noteikumus papildina īpaši noteikumi, kas negatīvus lēmumus par patvērumu sasaista ar atgriešanas lēmumiem Regulā (ES) 2024/1348 attiecībā uz lēmumu izdošanu un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un ar atgriešanas robežprocedūru, kas izklāstīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1349¹¹.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1348 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES (OV L, **2024/1348**, 22.5.2024., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1349 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido atgriešanas robežprocedūru un groza Regulu (ES) 2021/1148 (OV L, 2024/1349, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Šajā regulā ir ievērotas trešo valstu valstspiederīgo pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), kā arī 1951. gada 28. jūlija Ženēvas Konvencijā par bēgļu statusu, kura papildināta ar 1967. gada 31. janvāra Ņujorkas protokolu (“Ženēvas konvencija”). Regula būtu jāpiemēro saskaņā ar Hartu, Savienības tiesību vispārējiem principiem un attiecīgajām starptautiskajām tiesībām.
- (11) **■** Būtu jāievēro neizraidīšanas princips un kolektīvās izraidīšanas aizliegums, kas paredzēts Hartas 19. pantā. Nevienam nedrīkst piespiedus izraidīt, izraidīt vai izdot kādai trešajai valstij, ja ir liela iespējamība, ka attiecīgo personu tur sodīs ar nāvi, spīdzinās vai citādi necilvēcīgi vai pazemojoši pret viņu izturēsies vai sodīs.

- (12) Par trešās valsts valstspiederīgā atgriešanas nodrošināšanu atbildīga ir tā dalībvalsts, kuras teritorijā viņa nelikumīgā uzturēšanās ir atklāta. ■
- (12a) *Tiesai, kuru dalībvalsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem izraudzījusi par kompetento tiesu, vajadzētu būt atbildīgai par tiesiskās aizsardzības līdzekli, ar ko apstrīd atgriešanas lēmumu, ieceļošanas aizliegumu un piespiedu izraidīšanas lēmumu. Atbilstība prasībām, kas izriet no neizraidīšanas principa, būtu jāpārbauda, ja lietas materiāli, kas darīti zināmi tiesai, kura saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir izraudzīta par kompetentu attiecībā uz tiesiskās aizsardzības līdzekli pret atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, un kas papildināti vai precizēti, ņemot vērā uz sacīkstes principu balstītu tiesvedību, liecina, ka neizraidīšanas princips varētu tikt apdraudēts.*

- (12b) *Neskarot Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, kas nodrošina, ka trešās valsts valstspiederīgais var apstrīdēt atgriešanas lēmumā norādīto brīvprātīgas izceļošanas laikposmu vai tā neesamību, tam, ka tiek anulēts vai atcelts brīvprātīgas izceļošanas laikposms, nebūtu jāietekmē atgriešanas lēmuma daļa, kurā uzlikts vai noteikts pienākums atstāt dalībvalstu teritoriju.*
- (13) *Piespiedu izraidīšanas gadījumā iestādēm, kas izraudzītas par kompetentajām iestādēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem, veicot individuālu novērtējumu un ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, būtu jāpārbauda, vai ir ievērots neizraidīšanas princips. Attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam pēc iespējas ātrāk **un pirms viņa piespiedu izraidīšanas** būtu jāiesniedz **un jāpamato** pierādījumi par saviem personīgajiem apstākļiem. Vajadzētu būt iespējai paļauties, ka iepriekšējos procedūras posmos **vai citās iepriekšējās procedūrās** ir veikts visu attiecīgo apstākļu novērtējums. Būtu jāizskata visas **attiecīgās** apstākļu izmaiņas un visi jaunie fakti, kuri liecina par risku, **ar noteikumu, ka tie ir pamatoti un netiek uzskatīti par tādiem, ko trešās valsts valstspiederīgais ir izvirzījis tikai tādēļ, lai aizkavētu vai traucētu piespiedu izraidīšanu.***

- (13a) *Dalībvalstis var attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam, kurš norāda, ka ar piespiedu izraidīšanu tiktu pārkāpts neizraidīšanas princips, piemērot attiecīgo procedūru, tostarp patvēruma procedūru, atsaucoties uz Regulu (ES) 2024/1348. Dalībvalsts var trešās valsts valstspiederīgajam piemērot attiecīgo procedūru arī tad, ja tās iestādēm, kuras saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir izraudzītas kā kompetentās iestādes, kļūst zināmas attiecīgas norādes par to, ka ar piespiedu izraidīšanu tiktu pārkāpts neizraidīšanas princips.*
- (14) Ir nepieciešams, lai dalībvalstis varētu sadarboties elastīgāk, arī izmantojot jaunus divpusējus nolīgumus vai vienošanās, un mērķtiecīgāk nolūkā *sekmēt efektīvu atgriešanu uz trešām valstīm.*

- (15) Tiklīdz ir konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgais neatbilst vai vairs neatbilst nosacījumiem par ieceļošanu, uzturēšanos vai pastāvīgu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā, būtu nevilcinoties jāizdod atgriešanas lēmums, pamatojoties uz individuālu novērtējumu, kurā ņemti vērā visi *attiecīgie* fakti un apstākļi. *Atgriešanas lēmumā būtu jānorāda trešās valsts valstspiederīgā pienākums atstāt dalībvalstu teritoriju. Nevajadzētu paredzēt prasību, ka atgriešanās lēmumā ir jānorāda atgriešanās valsts. Atgriešanās valsts būtu jānosaka vēlākais pirms piespiedu izraidīšanas, un to var norādīt vai nu atgriešanas lēmumā, vai jebkurā citā piespiedu izraidīšanas lēmumā atsevišķi no atgriešanas lēmuma. Ja pastāv šķērslis piespiedu izraidīšanai, atgriešanas lēmuma izdošana nebūtu jāliedz, bet piespiedu izraidīšana būtu jāatliek. Ja laikā, kad tiek izdots lēmums, ar kuru nosaka atgriešanās valsti, joprojām pastāv iespēja, ka, tostarp dubultās pilsonības vai vairāku valstu pilsonības dēļ, trešās valsts valstspiederīgo var piespiedus izraidīt uz kādu no vairākām atgriešanās valstīm, minētajā lēmumā var norādīt visas attiecīgās atgriešanās valstis. Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību nodrošina attiecībā uz visām lēmumā norādītajām atgriešanās valstīm. Jebkurā gadījumā, ja kompetentā iestāde veic piespiedu izraidīšanu, trešās valsts valstspiederīgais pietiekami laicīgi pirms piespiedu izraidīšanas būtu jāinformē par atgriešanās valsti, uz kuru viņš tiks piespiedus izraidīts.*

- (15a) *Nekam šajā regulā nebūtu jāliedz dalībvalstīm valsts tiesību aktos paredzēt citus iemeslus piespiedu izraidīšanas atlikšanai attiecībā uz konkrētām grupām.*
- (15b) *Trešās valsts valstspiederīgajam, kuram ir pienākums atstāt teritoriju, būtu jāuzņemas galvenā atbildība par izceļošanu no dalībvalstu teritorijas.*
- (16) Ir nepieciešams nodrošināt, ka dalībvalsts izdotā atgriešanas lēmuma būtiskie elementi tiek ierakstīti īpašā veidlapā, kas ir Eiropas atgriešanas rīkojums, un darīti pieejami Šengenas Informācijas sistēmā kopā ar brīdinājumu par atgriešanu vai iekļauti informācijā, ar kuru divpusēji apmainās ar citu dalībvalsti. Eiropas atgriešanas rīkojumam būtu savukārt jāatbalsta citas dalībvalsts izdotu **izpildāmu** atgriešanas lēmumu **vai piespiedu izraidīšanas lēmumu** atzīšana un izpilde, ja trešās valsts valstspiederīgais neatļauti pārvietojas uz minēto citu dalībvalsti.

-
- (18) Ja uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš atrodas kādas dalībvalsts teritorijā, attiecas izpildāms atgriešanas lēmums, ko izdevusi cita dalībvalsts, ■ atgriešanas lēmumu atzīšanai un izpildei būtu jāatvieglo un jāpaātrina atgriešanas process, pamatojoties uz dalībvalstu ciešāku sadarbību un savstarpēju uzticēšanos.

Šāda atzīšana un izpilde var arī palīdzēt atturēt no neatbilstīgas migrēšanas un neatļautas sekundārās kustības Savienībā, kā arī mazināt kavēšanos atgriešanas procesā. Tiesiskās aizsardzības līdzekļi *attiecībā uz atgriešanas lēmumu* būtu jāizmanto *tikai* izdevējā dalībvalstī.

- (18a) *Atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma atzīšanai, pamatojoties uz 7. panta 7. punktā minētajā Eiropas atgriešanas rīkojumā pieejamo informāciju, nav jābūt lēmuma vai akta veidā. Atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma neatzīšanai nav jābūt lēmuma vai akta veidā.*

(18b) *Ja dalībvalsts apsver iespēju atzīt un izpildīt izpildāmu izdevējas dalībvalsts atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, turpmāk minētie pamatprincipi var palīdzēt dalībvalstij noteikt situācijas, kurās nebūtu jāpiemēro savstarpēja atzīšana, bet tā vietā būtu jāizdod valsts atgriešanas lēmums. Šādas situācijas var arī būt gadījumi, kad izpilde būtu pretrunā izpildes dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, tostarp attiecībā uz tādu trešo valstu valstspiederīgo konkrētu kategoriju atgriešanu kā nepavadīti nepilngadīgie un cilvēku tirdzniecības upuri, kuriem valsts tiesību aktos ir paredzēts augstāks aizsardzības līmenis, kad jauna atgriešanas lēmuma izdošana ir ātrāka, kad Eiropas atgriešanas rīkojumā pieejamā informācija ir nepilnīga, kad trešās valsts valstspiederīgais atgriešanas lēmumu ir pārsūdzējis izdevējā dalībvalstī, kad trešās valsts valstspiederīgo paredzēts piespiedus izraidīt uz citu trešo valsti, kas nav tā, kura norādīta izdevējas dalībvalsts atgriešanas lēmumā vai piespiedu izraidīšanas lēmumā, un atgriešanas lēmumā atgriešanās valsts nav norādīta.*

- (18c) *Lai sagatavotu turpmākos soļus ceļā uz obligātu savstarpējo atzīšanu, Komisijai un attiecīgajām ES aģentūrām, piemēram, eu-LISA, attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta dalībvalstis, tostarp nosakot nepieciešamos pasākumus un pielāgojumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Eiropas atgriešanas rīkojuma automatizētu apstrādi.*
- (19) Dalībvalstīm, *Komisijai un attiecīgajām ES aģentūrām, piemēram, eu-LISA, vēlākais līdz 7. panta 8. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanai būtu jāsāk* ieviest juridiski un tehniski pasākumi, lai nodrošinātu, ka Eiropas atgriešanas rīkojumu var darīt pieejamu Šengenas Informācijas sistēmā. ■

(19a) Divus gadus pēc šīs regulas 52. panta 3. punktā minētās piemērošanas dienas Komisijai būtu jānovērtē savstarpējās atzīšanas īstenošana, jo īpaši: tas, vai dalībvalstis ir ieviesušas juridiskos un tehniskos pasākumus, ar kuriem, ievērojot 7. panta 7. punktu, Šengenas Informācijas sistēmā dara pieejamu Eiropas atgriešanas rīkojumu, un vai šie pasākumi ir efektīvi; tas, vai dalībvalstis ir ieviesušas juridiskos un tehniskos pasākumus, lai, ievērojot 7. panta 9. punktu, nodrošinātu Eiropas atgriešanas rīkojuma automatizētu apstrādi; atgriešanas lēmumu un piespiedu izraidīšanas lēmumu atzīšanas un izpildes efektivitāte; no tās izrietošais slogs valstu tiesu un administratīvajām sistēmām un attiecīgo mācību un izmēģinājuma projektu darbību rezultāti.

- (19b) *Pamatojoties uz 9. panta 10. punktā minēto novērtēšanu, Komisijai attiecīgā gadījumā būtu jāiesniedz tiesību aktu priekšlikumi, tostarp jebkādi mērķtiecīgi grozījumi efektīvas atgriešanas nodrošināšanai, lai ieviestu citas dalībvalsts izdotu izpildāmu atgriešanas lēmumu un piespiedu izraidīšanas lēmumu obligātu atzīšanu un izpildi. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tai būtu jāpaskaidro šādas rīcības iemesls.*
- (20) Valstu atgriešanas pasākumu sekām arī turpmāk būtu jāpiešķir Savienības dimensija, nosakot ieceļošanas aizliegumu, kas aizliedz ieceļot un uzturēties visu dalībvalstu teritorijā. Ieceļošanas aizlieguma ilgums būtu jānosaka, pienācīgi apsverot visus atsevišķa gadījuma attiecīgos apstākļus ■ . Kad izceļošanas pārbaudēs pie ārējām robežām tiek atklāts, ka kāds trešās valsts valstspiederīgais uzturas nelikumīgi, varētu būt lietderīgi viņam noteikt ieceļošanas aizliegumu, lai novērstu turpmāku atkārtotu ieceļošanu un tādējādi samazinātu nelegālas imigrācijas risku, ***vienlaikus neliedzot ātru trešās valsts valstspiederīgā izceļošanu.***

- (21) Trešo valstu valstspiederīgos, *kuri nav izpildījuši pienākumu* atstāt valsti *vai kuriem nav piešķirts brīvprātīgas atgriešanās laikposms, var piespiedus izraidīt, izmantojot piespiedu līdzekļus*. Pastiprināto piespiedu izraidīšanas noteikumu mērķis ir nodrošināt tiešas un tūlītējas sekas gadījumā, ja trešās valsts valstspiederīgais neievēro **■** termiņu, *līdz kuram viņam, vēlākais, jāatstāj teritorija, kā arī lai novērstu neatļautu sekundāru kustību un drošības riskus. Ja nav pamata uzskatīt, ka brīvprātīga atgriešanās apdraudētu atgriešanas procedūras mērķi, trešo valstu valstspiederīgos, kuri sadarbojas, arī turpmāk var atgriezt, galvenokārt izmantojot brīvprātīgu atgriešanos*. Uz piespiedu līdzekļiem būtu jāattiecināta proporcionalitātes un efektivitātes princips no izmantojamo līdzekļu un sasniedzamo mērķu aspekta.

- (21a) *Šī regula attiecas tikai uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, tāpēc tā neietekmē atgriešanās un reintegrācijas konsultācijas un citas programmas, kas paredzētas to trešo valstu valstspiederīgo brīvprātīgas atgriešanās un reintegrācijas atbalstam, kuri Savienībā uzturas likumīgi.*
- (22) Ir vajadzīgi kopīgi noteikumi, lai nodrošinātu, ka trešo valstu valstspiederīgie, ***kas uzturas nelikumīgi un*** rada drošības risku ■, tiek efektīvi identificēti un ātri atgriezti. Ir nepieciešams nodrošināt, ka tiek veiktas attiecīgas pārbaudes, lai identificētu un atzīmētu tos trešo valstu valstspiederīgos, kuri rada drošības risku, tostarp balstoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1356¹² noteikto skrīninga procesu. Tādu trešo valstu valstspiederīgo piespiedu izraidīšanai, kuri rada drošības risku, vajadzētu būt ***pamata*** praksei, un vajadzētu būt iespējai atkāpties no vispārīgajiem noteikumiem, lai noteiktu ilgākus ***vai beztermiņa*** ieceļošanas aizliegumus un garākus aizturēšanas periodus, kā arī atkāpties no īpašu aizturēšanas centru izmantošanas, lai personas, kas apdraud ***dalībvalstu*** drošību, tiktu ātri piespiedus izraidītas.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1356 (2024. gada 14. maijs), ar ko ievieš trešo valstu valstspiederīgo skrīningu pie ārējām robežām un groza Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 un (ES) 2019/817 (OV L, 2024/1356, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Ar jaunajiem noteikumiem, paredzot tajos papildu rīkus, būtu jāpaplašina dalībvalstu iespējas nodrošināt atgriešanu uz trešām valstīm. Vajadzētu būt iespējai noslēgt īpašus nolīgumus vai vienošanās ar trešām valstīm, lai dalībvalstīm nodrošinātu vairāk iespēju atgriešanai, ar nosacījumu, ka attiecīgā trešā valsts ievēro starptautiskos cilvēktiesību standartus un — *piespiedu izraidīšanas gadījumā* — neizraidīšanas principu. *Trūkumiem attiecībā uz konkrētām trešās valsts teritorijas daļām vai identificējamu personu kategoriju nebūtu jāliedz noslēgt šādu nolīgumu vai vienošanos, ar noteikumu, ka ir ieviestas pietiekamas garantijas, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā ievērotas to trešo valstu valstspiederīgo tiesības, uz kuriem šāds nolīgums vai vienošanās attiecas.*

Nolīgumā vai vienošanās dokumentā jo īpaši būtu jānosaka *procedūras, ko piemēro atgriešanai*, uzturēšanās nosacījumi valstī, *nolīguma vai vienošanās pušu attiecīgie pienākumi un saistības, kā arī nolīguma vai vienošanās neievērošanas sekas. Ja nolīgums vai vienošanās ietver turpmāku atgriešanu no trešās valsts, nolīgumā vai vienošanās dokumentā būtu papildus jāparedz tas, kādas ir sekas, ja turpmākā atgriešana nav iespējama, nolīguma vai vienošanās pušu attiecīgie pienākumi un saistības, tas, kādas ir sekas*, ja notiek būtiskas pārmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē situāciju trešajā valstī, un jāparedz neatkarīga uzraudzības struktūra vai mehānisms nolīguma vai vienošanās īstenošanas novērtēšanai. Šādi nolīgumi vai vienošanās būs Savienības tiesību aktu īstenošana Hartas 51. panta 1. punkta nozīmē.

(23a) *Lai nodrošinātu, ka leģitīmās intereses, kas saistītas ar ārējo robežu pārvaldību un attiecīgo dalībvalstu iekšējo drošību, tiek pietiekami aizsargātas apstākļos, kad dalībvalsts šīs regulas nolūkos ved sarunas par nolīgumu vai vienošanos ar kādu no Savienības kaimiņos esošām trešām valstīm, dalībvalstis, kurām ir kopīga robeža ar minēto trešo valsti, būtu pietiekami laicīgi pirms nolīguma vai vienošanās noslēgšanas jāinformē par minētajām sarunām, pilnībā ievērojot Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktā noteikto lojālas sadarbības principu. Ja tiek noslēgti nolīgumi vai vienošanās ar trešām valstīm, dalībvalstīm vajadzētu būt pienākumam par to informēt Komisiju un citas dalībvalstis, pirms tie tiek provizoriski piemēroti vai stājas spēkā — atkarībā no tā, kas notiek agrāk. Turklāt, lai nepieļautu neatbilstību Savienības tiesību aktiem un uzlabotu pārredzamību, dalībvalstis varētu Komisiju un citas dalībvalstis brīvprātīgi un pirms puses ir panākušas galīgo vienošanos informēt par to, kā norit šajā regulā atļautās sarunas ar trešo valsti par nolīgumu vai vienošanos, tostarp, lai lūgtu Komisijai izvērtēt paredzētā nolīguma vai vienošanās, par kuru notiek sarunas, saderību ar Savienības tiesību aktiem.*

- (24) Tas, cik labi funkcionē Šengenas zona bez robežkontroles pie iekšējām robežām, ir atkarīgs no tā, cik efektīvi un sekmīgi dalībvalstis piemēro attiecīgo *acquis*. Ar Padomes Regulu (ES) 2022/922¹³ ir izveidots izvērtēšanas un uzraudzības mehānisms, lai pārbaudītu Šengenas *acquis* piemērošanu, ■ tostarp attiecībā uz tādu trešo valstu valstspiederīgo efektīvu atgriešanu, kuriem nav tiesību uzturēties, un pamattiesību ievērošanu. ■
- (25) Kad dalībvalstis piemēro atgriešanas procedūras, tām pirmkārt būtu jāņem vērā bērna labākās intereses saskaņā ar Hartas 24. pantu un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Konvenciju par bērna tiesībām. Novērtējot konkrēta bērna labākās intereses, dalībvalstīm jo īpaši būtu pienācīgi jāņem vērā nepilngadīgā labbūtība un sociālā attīstība īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, drošuma un drošības apsvērumi un paša nepilngadīgā uzskati atbilstoši viņa vecumam un briedumam, tostarp viņa priekšvēsture. *Nepavadītus nepilngadīgos* visos atgriešanas procesa posmos būtu jāpavada pārstāvim.

¹³ Padomes Regula (ES) 2022/922 (2022. gada 9. jūnijs) par tāda izvērtēšanas un uzraudzības mehānisma izveidi un darbību, kura mērķis ir pārbaudīt Šengenas *acquis* piemērošanu, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1053/2013 (OV L 160, 15.6.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>)

- (26) Ja ir pamats šaubīties par to, vai trešās valsts valstspiederīgais ir nepilngadīgs, **var veikt viņa vecuma novērtēšanu saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Dalībvalstis var paļauties uz iepriekšēju procedūru laikā veiktiem vecuma novērtējumiem.** Lai nodrošinātu migrācijas pārvaldības saskaņotību Savienībā, **var ievērot to pašu procedūru**, kas paredzēta **Regulā (ES) 2024/1348.**

- (27) Lai pastiprinātu atgriešanas procedūras efektivitāti, būtu jānosaka skaidri pienākumi trešo valstu valstspiederīgajiem. Trešo valstu valstspiederīgajiem **vajadzētu būt pienākumam atstāt dalībvalstu teritoriju un visā** atgriešanas procedūras **laikā sadarboties** ar iestādēm. Trešo valstu valstspiederīgajiem būtu jāpaliek **kompetentajām iestādēm** pieejamiem **un sasniedzamiem**, un jāsniedz **jebkāda** informācija, kas **attiecas uz sagatavošanos** atgriešanai **un uz atgriešanu**. **Viņiem nevajadzētu traucēt piespiedu izraidīšanu ne fiziski, ne verbāli. Par verbālu traucēšanu būtu jāuzskata darbības, kuras ir intensīvākas nekā vienkārša iebildumu izteikšana. No minētā izriet, ka pašam trešās valsts valstspiederīgajam vajadzētu būt galvenokārt atbildīgam par savas identitātes noteikšanu un par atgriešanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu iegūšanu un nodrošināšanu. Ja netiek ievērots pienākums atstāt teritoriju un** sadarboties, būtu jānosaka efektīvas, **atturošas un samērīgas sekas, un kompetentajām iestādēm būtu jāveic attiecīgas darbības, tostarp vajadzības gadījumā izmeklēšana, lai nodrošinātu atgriešanu. Tomēr trešo valstu valstspiederīgos, kurus nevar piespiedus izraidīt, tostarp neizraidīšanas principa dēļ vai tādēļ, ka viņi nesadarbojas ar kompetentajām iestādēm, nevajadzētu izslēgt no vispārēju pienākumu, tostarp pienākumu palikt, uzturēties un ziņot, noteikšanas. Pienākuma sadarboties neievērošanas gadījumā būtu jāparedz sekas, tostarp,** piemēram, saskaņā ar valsts tiesību aktiem piešķirto pabalstu un piemaksu samazinājums **vai** ceļošanas dokumentu konfiskācija. ■ .

- (27a) *Nekas šajā regulā neietekmē pienākumus un pasākumus, kas nav saistīti ar atgriešanu vai noteikumiem, kuri reglamentē sociālos pabalstus saskaņā ar valsts tiesību aktiem.*
- (28) Šai regulai nebūtu jāietekmē dalībvalstu iespēja attiecīgā gadījumā trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma, piemērot kriminālsodus, *tostarp ieslodzījumu*, saskaņā ar valsts krimināltiesībām.
- (29) Būtu jānosaka tiesiskās aizsardzības līdzekļu kopums attiecībā uz lēmumiem, kas saistīti ar atgriešanu, lai nodrošinātu attiecīgo personu *tiesību* efektīvu aizsardzību. *Neskarot iespēju ierobežot piekļuvi juridiskajai palīdzībai un pārstāvībai, ja lieta tiek pārsūdzēta vai pārskatīta tiesā, pēc pieprasījuma* būtu jādara pieejama nepieciešamā juridiskā palīdzība.

- (29a) *Lai nodrošinātu tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību un taisnīgu tiesu, juridiskā palīdzība un pārstāvība ietver pārsūdzības vai pārskatīšanas pieprasījuma sagatavošanu, tai skaitā to procesuālo dokumentu sagatavošanu, kuri nepieciešami saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un, ja notiek uzklaustīšana, piedalīšanos minētajā uzklaustīšanā tiesā.*
- (29b) *Tiesas jēdziens ir Savienības tiesībās reglamentēts jēdziens, kā to interpretējusi Eiropas Savienības Tiesa. Minētais jēdziens līdzās citiem elementiem var nozīmēt tikai iestādi, kas rīkojas kā trešā persona attiecībā pret iestādi, kura ir pieņēmusi lēmumu, kas ir tiesvedības priekšmets. Minētajai iestādei būtu jāveic tiesas funkcijas, un nav izšķirošas nozīmes tam, vai minētā iestāde saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir atzīta par tiesu. Šai regulai nebūtu jāietekmē dalībvalstu kompetence organizēt savu valsts tiesu sistēmu un noteikt pārsūdzības instanču skaitu. Ja valsts tiesību akti paredz iespēju iesniegt turpmāku pārsūdzību par pirmo pārsūdzības lēmumu vai turpmākiem pārsūdzības lēmumiem un ja šāda pārsūdzība ir iesniegta, piespiedu izraidīšana nebūtu jāatliek, ja vien trešās valsts valstspiederīgais nepieprasa apturēšanu un tiesa šo prasījumu apmierina, pienācīgi ņemot vērā atsevišķā gadījuma konkrētos apstākļus. Tam nebūtu jāskar valsts tiesību akti, kuros paredzēta šādu tiesiskās aizsardzības līdzekļu apturoša iedarbība.*

- (30) Lai uzlabotu atgriešanas procedūru efektivitāti, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievērotas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību saskaņā ar Hartas 47. pantu, ar atgriešanu saistītie lēmumi iespēju robežās būtu jāpārsūdz vienā tiesu līmenī. Šīs regulas noteikumiem, kas saistīti ar pārsūdzībām *un lēmumu izpildes apturēšanu*, būtu jāatbilst Pamattiesību hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību.
- (30a) *Lai gan šajā regulā pārsūdzības gadījumā nav paredzēta automātiska apturēšana, dalībvalstīm, pilnībā ievērojot Hartas 47. pantu, būtu jānodrošina, ka kompetentā pirmās instances tiesa var apturēt piespiedu izraidīšanu pirms atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma izpildes. Trešās valsts valstspiederīgajam vajadzētu būt iespējai iesniegt pieprasījumu apturēt atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma izpildi, izņemot, ja valsts tiesību aktos arī ir paredzēta iespēja, ka izpildi var apturēt kompetentā tiesa ex officio. Tas neskar iespēju, ka dalībvalsts savos valsts tiesību aktos var noteikt, ka pārsūdzībai ir automātiska apturoša iedarbība. Lai izvairītos no dublēšanās, kad tiek novērtēts risks pārkāpt neizraidīšanas principu, būtu jāpaļaujas uz visiem lietas materiāliem, jo īpaši uz iepriekšējiem novērtējumiem, tostarp attiecīgā gadījumā uz tiem, kas veikti patvēruma procedūras ietvaros.*

- (31) Būtu jānodrošina dalībvalstīm nepieciešamie rīki, *kas vajadzīgi ātras un efektīvas atgriešanas nodrošināšanai, tostarp pasākumi, kuri paredz sekas par pienākuma atstāt teritoriju un sadarboties neievērošanu un stimulus minētos pienākumus ievērot, kā arī pasākumus, kuru mērķis ir novērst bēgšanas iespējamību. Bēgšana ietver tādas darbības kā dalībvalstu teritorijas atstāšana bez kompetento iestāžu atļaujas tādu iemeslu dēļ, kas nav ārpus trešās valsts valstspiederīgā kontroles.* Kopīgiem noteikumiem, *kas neierobežo dalībvalstu tiesības valsts tiesību aktos noteikt papildu pasākumus un kritērijus, būtu jāracionalizē prasības, kuras paredz pienākums sadarboties, un kritēriji, ko izmanto bēgšanas iespējamības noteikšanai. Ar šādu noteikumu palīdzību būtu arī jānodrošina, ka, lai efektīvi pārvaldītu atgriešanas procesu, dalībvalstīs tiek izmantota aizturēšana un aizturēšanas alternatīvas.*

- (32) Vajadzētu būt iespējai piemērot aizturēšanu gadījumos, kad tas ir samērīgi un nepieciešami, vērtējot katru gadījumu individuāli, ***tikai atgriešanas, tostarp atgriešanas sagatavošanas, atpakaļuzņemšanas vai piespiedu izraidīšanas veikšanas nolūkā.*** Iestādēm būtu jārīkojas ar pienācīgu rūpību, un aizturēšanas periodam vajadzētu būt pēc iespējas īsākam, ***un parasti konkrētā dalībvalstī tam nevajadzētu pārsniegt 24 mēnešus.*** ***Ja notiek bēgšana uz citu dalībvalsti, maksimālā aizturēšanas perioda aprēķināšanā neņem vērā iepriekšējos aizturēšanas periodus. Maksimālā aizturēšanas perioda aprēķināšanā nebūtu jāiekļauj aizturēšanas periodi saskaņā ar citām regulām vai direktīvām, kas nav saistītas atgriešanas procedūru. Aizturēšanas laikā būtu jāpievērš uzmanība īpašām vajadzībām, kas izriet no neaizsargātības novērtējuma.*** Ja valsts tiesību aktos ir paredzēta nepilngadīgo aizturēšana, pirmkārt būtu jāņem vērā bērna labākās intereses. Kā aizturēšanas alternatīvas būtu jāizmanto citi mazāk ierobežojoši pasākumi, ja tos var efektīvi piemērot trešo valstu valstspiederīgajiem, kas uzturas nelikumīgi.

- (32a) *Ja trešās valsts valstspiederīgais ir bijis aizturēts 24 mēnešus, dalībvalstij vajadzētu būtu iespējai attiecīgo valstspiederīgo aizturēt uz jauniem periodiem, kas kopā nav ilgāki par sešiem mēnešiem, ja izmaiņas apstākļos liecina par pamatotu piespiedu izraidīšanas iespējamību tāpēc, ka ir iegūta jauna nozīmīga informācija noteiktos apstākļos. Piemērojot aizturēšanu, būtu jāievēro nepieciešamības un proporcionalitātes principi, un aizturēšanas periodam vajadzētu būt pēc iespējas īsākam.*
- (33) Lai atgrieztu trešo valstu valstspiederīgos, kas rada drošības risku, ir vajadzīgi īpaši pasākumi, kuru mērķis ir aizsargāt citu personu tiesības un brīvības. Tādēļ vajadzētu būt iespējai šādus trešo valstu valstspiederīgos aizturēt uz *periodu, kas ir ilgāks par 24 mēnešiem*, bet jebkurai šādaī aizturēšanai ir jāatbilst proporcionalitātes principam.

- (34) Pret aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem būtu jāizturas humāni un cieņpilni, ievērojot viņu pamattiesības un starptautiskos un valsts tiesību aktus, kā arī praktiskās pamatnostādnes, ko izstrādājusi Eiropas Padomes Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai. Aizturētās personas parasti būtu jāievieto īpašos aizturēšanas centros vai citu vietu īpaši šim nolūkam paredzētās daļās. Ieslodzījuma vietas var izmantot, ja dalībvalsts nespēj nodrošināt šādas vietas, kurās trešo valstu valstspiederīgie, *cik vien iespējams*, ir nošķirti no parastajiem ieslodzītajiem. *Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri rada drošības risku, aizturēšanas centros var piemērot pastiprinātus drošības pasākumus.*

- (35) Šajā regulā noteiktie aizturēšanas iemesli neskar citus aizturēšanas iemeslus, kas piemērojami saskaņā ar valsts tiesību aktiem **■** , arī ne aizturēšanas iemeslus kriminālprocesa ietvaros.
- (36) Ikvienas valsts pienākums uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos ir valsts suverenitātes un starptautiskās sadarbības pamatprincips. Valstu pienākums uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos tiek uzskatīts par starptautisko paražu tiesību principu, ***un tas ir paredzēts ICAO konvencijas IX pielikuma 5. nodaļā un izklāstīts Samoa nolīgumā. Atgriešanu ir iespējams efektīvi īstenot tikai tad, ja valstis izpilda pienākumu uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos. Tāpēc dalībvalstu spēja efektīvi īstenot atgriešanu ir atkarīga no tā, vai trešās valstis sadarbojas. Vajadzības gadījumā, lai uzlabotu sadarbību ar trešām valstīm, ES un dalībvalstis izmanto esošos instrumentus, piemēram, Regulas (ES) 810/2009¹⁴ 25.a pantu un Frontex atbalstu.***

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 15.9.2009., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

- (37) **I** Koordinēta dalībvalstu pieeja atpakaļuzņemšanas jautājumiem ir būtiska, lai atvieglotu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu. Nepietiekami turpmākie pasākumi pēc izpildāmiem atgriešanas lēmumiem var apdraudēt kopējās pieejas efektivitāti attiecībā uz atgriešanu. Pēc izpildāmiem atgriešanas lēmumiem būtu sistemātiski jāveic visi atgriešanas īstenošanai nepieciešamie pasākumi, tostarp **vajadzības gadījumā** atpakaļuzņemšanas pieprasījumi jāiesniedz trešo valstu iestādēm gadījumos, kad ir šaubas par valstspiederību vai ir jāsaņem ceļošanas dokuments.

- I**
- (39) Efektīvas atgriešanas procedūras ir atkarīgas no efektīvas administratīvās sadarbības un informācijas apmaiņas starp dalībvalstīm. Informācijas apmaiņai, tostarp datu apmaiņai par trešo valstu valstspiederīgo identitāti un valstspiederību, viņu ceļošanas dokumentiem un citas attiecīgas informācijas apmaiņai, vajadzētu būt balstītai uz skaidriem noteikumiem, tostarp tiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1860¹⁵. Šajos noteikumos būtu jāievēro datu aizsardzības principi un attiecīgās personas tiesības, nodrošinot, ka šāda informācija ir precīza un tiek izmantota tikai atgriešanas, **piespiedu izraidīšanas**, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas nolūkos, un ir aizsargāta pret neatļautu piekļuvi, izpaušanu vai izmantošanu.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1860 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas informācijas sistēmas izmantošanu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi (OV L 312, 7.12.2018., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- I
- (41) Uz personas datu apstrādi šīs regulas piemērošanas nolūkā attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679¹⁶. Personas datu apstrādei, ko šīs regulas piemērošanas nolūkā veic Savienības iestādēs un struktūrās, piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1725¹⁷. Tā kā atpakaļuzņemšana **un efektīva atgriešana** ir saistīta ar svarīgām sabiedrības interesēm, **atgriešanas, piespiedu izraidīšanas**, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas nolūkos varētu būt nepieciešams nosūtīt tādu trešo valstu valstspiederīgo personas datus, kuriem izdots atgriešanas lēmums, tostarp datus par viņu identitāti, ceļošanas dokumentiem, citus būtiskus datus, kā arī pienācīgi pamatotos gadījumos datus par kriminālsodiem un veselības stāvokli. Šāda nosūtīšana ir jāveic saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 V nodaļu, Regulas (ES) 2018/1725 V nodaļu **un ievērojot datu subjekta tiesības**, kā arī saskaņā ar neizraidīšanas, proporcionalitātes un nepieciešamības principiem un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (42) *Lai nodrošinātu efektīvu atgriešanu, par patvērumu ■ atbildīgajām kompetentajām iestādēm un dažādaļos atgriešanas procesa posmos iesaistītajām kompetentajām iestādēm būtu cieši jāsadarbojas un jāstrādā koordinēti.*
- (43) Kopīgajā atgriešanas sistēmā būtu pilnībā jāizmanto digitālās sistēmas, kuras atbalsta atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas pārvaldību ■ , uzvaru liekot uz efektīvu administratīvo procedūru, sadarbību, informācijas apmaiņu un sadarbību.
- (43a) *Dalībvalstu sadarbībai un savstarpējai palīdzībai parasti būtu jānotiek arī nolūkā atļaut tranzītu caur to teritoriju, sniegt loģistikas vai citu materiālu palīdzību vai palīdzību natūrā, kas saistīta ar šādu tranzītu, atvieglot pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti, vai nu saskaņā ar divpusējiem nolīgumiem vai vienošanām, vai pamatojoties uz dalībvalstu sadarbību, vai nolūkā atbalstīt trešās valsts valstspiederīgā izceļošanu uz dalībvalsti, kurā viņam ir tiesības uzturēties.*

- (44) Lai panāktu šīs regulas efektīvu īstenošanu, Savienība sniedz finansiālu un operacionālu atbalstu, *neskarot daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam*. Ciktāl darbības finansēs no Patvēruma un migrācijas fonda tematiskā mehānisma, tās varēs īstenot tiešā, netiešā vai dalītā pārvaldībā. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto pieejamie Savienības finanšu instrumenti, programmas un projekti atgriešanas jomā, jo īpaši tie, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1147¹⁸, kā arī Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras operacionālā palīdzība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1896¹⁹. ■

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1147 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (OV L 251, 15.7.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (44a) *Atgriešanas politikas ārējā dimensija ir neatņemama visaptverošās pieejas migrācijas pārvaldībai sastāvdaļa. Saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1351 minētajiem mērķiem efektīva sadarbība atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā ir galvenais ārējais komponents līdzsvarotām un visaptverošām partnerībām ar trešām valstīm. Eiropadome 2024. gada oktobra secinājumos cita starpā aicināja ātri rīkoties, lai nodrošinātu efektīvu atgriešanu, kā ietekmes līdzekļus izmantojot visas attiecīgās ES rīcībpolitikas un rīkus, tostarp vīzu politiku, tirdzniecību, attīstību un diplomātiju. Gan dalībvalstīs, gan ES iestādēs ir jāīsteno visas valdības pieeja.*
- (44b) *Tā kā trešo valstu sadarbība to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā, kuri uzturas nelikumīgi, praksē var izrādīties sarežģīta un – neskarot Regulas (EK) Nr. 810/2009 25.a pantā paredzēto novērtējumu par trešo valstu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā – ja viena vai vairākas dalībvalstis saskaras ar grūtībām trešo valstu sadarbībā atpakaļuzņemšanas jomā, tostarp saistībā ar valstspiederības apstiprināšanu, nepieciešamo ceļošanas dokumentu iegūšanu no attiecīgajām trešo valstu iestādēm un atgriešanas operāciju organizēšanu, Savienībai un dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izmantot attiecīgos esošos instrumentus, kas paredzēti Savienības tiesību aktos, ciktāl tām ir saistoši leģislatīvie akti, ar kuriem izveido šos instrumentus, kas ir daļa no koordinētas ES pieejas sadarbības uzlabošanai atgriešanas un atpakaļuzņemšanas jomā.*

- (45) **Ziņojumiem** par šīs regulas efektivitāti un to jomu **apzināšanai**, kurās vajadzīgi uzlabojumi, **būtu jābalstās uz tādu pastāvošu, uzticamu un salīdzināmu statistikas datu vākšanu un analīzi, kas attiecas uz** atgriešanas procedūru, trešo valstu sadarbības un reintegrācijas centieni **efektivitāti** . **Lai nodrošinātu statistikas datu atbilstīgumu, būtu jāņem vērā un vajadzības gadījumā jāpārskata Regulā (EK) Nr. 862/2007²⁰, Regulā (ES) 2019/1896 un valstu tiesību aktos noteiktie standarti.** Būtu jānosaka kopīgi attiecīgo datu vākšanas un ziņošanas standarti un definīcijas, lai būtu iespējams novērtēt šīs regulas ietekmi un palīdzēt pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus par turpmāko politikas attīstību.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību, kā arī lai atceltu Padomes Regulu (EEK) Nr. 311/76 attiecībā uz statistikas vākšanu par ārvalstu darba ņēmējiem (OV L 199, 31.7.2007., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

- (46) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, Komisijai vajadzētu būt īstenošanas pilnvarām izveidot Eiropas atgriešanas rīkojumu **1**. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011²¹.
- (47) *Ar šo regulu tiek ieviesta jauna kopīga sistēma to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri uzturas nelikumīgi, un šī sistēma ir tieši jāīsteno valstu iestādēm. Minētā jaunā sistēma ievieš svarīgus jauninājumus, kuru mērķis ir uzlabot atgriešanas procedūras efektivitāti, tostarp attiecībā uz atgriešanās trešām valstīm un atgriešanas ārējo dimensiju. Lai šajā regulā paredzētos pasākumus varētu piemērot nekavējoties, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Noteikumi, kuri nav minēti šīs regulas 52. panta 2. punktā, ar kuriem aizvieto Direktīvu 2008/115/EK un kuru mērķis ir pilnībā aizstāt minētajā direktīvā paredzēto tiesisko regulējumu, būtu jāpiemēro no ... [viens gads pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas], lai būtu iespējams veikt visus vajadzīgos sagatavošanas un operatīvos pasākumus un nodrošinātu tās raitu, efektīvu un konsekventu īstenošanu Savienības un valstu līmenī, kā arī izvairītos no direktīvas un regulas pārklāšanās. Tāpēc Direktīva 2001/40/EK, Direktīva 2008/115/EK un Padomes Lēmums 2004/191/EK²² būtu jāatceļ **no minētā datuma.***

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² 2004/191/EK: Padomes Lēmums (2004. gada 23. februāris), ar ko nosaka kritērijus un praktiskus pasākumus finanšu traucējumu kompensācijai, kas rodas, piemērojot Direktīvu 2001/40/EK par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu (OV L 60, 27.2.2004., 55. lpp.). <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj>).

- (48) Ņemot vērā, ka šīs regulas mērķi, proti, uzlabot atgriešanas efektivitāti **1**, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tās darbības mēroga vai ietekmes dēļ, kuras mērķis ir nodrošināt dalībvalstu vienotu un saskanīgu pieeju, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (49) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī regula pilnveido **1** Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo regulu, izlemj, vai tā šo regulu ieviesīs savos tiesību aktos.

- (50) Šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Protokolu Nr. 19 par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, *un, piemērojot minētā protokola 4. pantu, Īrijai* tas nav saistošs un nav jāpiemēro²³.
- (51) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā²⁴ šī regula ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK²⁵ 1. panta C. punktā.

²³ Šis apsvērumš tiks grozīts, ja Īrija lūgs dalību šajā regulā saskaņā ar 4. panta 1. punktu Protokolā Nr. 19 par Šengenas *acquis*, kas iekļauts Eiropas Savienības sistēmā, un ja Padome lēmumu pieņems vienlaikus ar šīs regulas pieņemšanu. Šādā gadījumā apsvērumā būs atsauce uz Padomes lēmumu par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā.

²⁴ OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj).

²⁵ 1999/437/EK: Padomes Lēmums (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (52) Attiecībā uz Šveici – saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā²⁶ šī regula ■ ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK 1. panta C. punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK²⁷ 3. pantu.
- (53) Attiecībā uz Lihtenšteinu – saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā šī regula ■ ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomu, kas minēta Padomes Lēmuma 1999/437/EK 1. panta C. punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES²⁸ 3. pantu.

²⁶ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

²⁷ Padomes Lēmums 2008/146/EK (2008. gada 28. janvāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā (OV L 53, 27.2.2008., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

²⁸ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanos (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

(55) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas [datums] sniedza atzinumu,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Ar šo regulu, ievērojot pamattiesības, kas ■ atzītas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”), *Savienības tiesību vispārējos principus* un attiecīgās *starptautiskās* saistības ■ , tostarp attiecībā ■ cilvēktiesībām, izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo *efektīvai* atgriešanai, kuri *dalībvalstu teritorijā* uzturas nelikumīgi.
2. Šīs regulas mērķis ir *dot dalībvalstīm iespēju veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu* ■ efektīvu atgriešanu ■ , *ņemot vērā* visaptverošo pieeju, kas noteikta Regulas (ES) 2024/1351 3. pantā, 4. panta h) punktā un 5. panta e) punktā.

2. pants

Darbības joma

1. Šī regula attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nelikumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā.
2. Šo regulu nepiemēro personām, kas izmanto tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības tiesībām, kā definēts Regulas (ES) 2016/399 2. panta 5. punktā.
3. ***Šī regula neskar Regulu (ES) 2024/1351, 2024/1348 un 2024/1349 noteikumus.***
4. ***Neskarot šā panta 5. punktu, šo regulu nepiemēro trešo valstu valstspiederīgajiem:***
 - a) ***uz kuriem attiecas ieceļošanas atteikums pie ārējām robežām saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 14. pantu²⁹ vai saskaņā ar līdzvērtīgiem valsts tiesību aktiem tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša;***

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (kodificēta redakcija) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

- b) kurus kompetentās iestādes ir aizturējušas vai pārtvērušas saistībā ar nelikumīgu dalībvalsts ārējās – zemes, jūras vai gaisa – robežas šķērsošanu un kuri pēc tam nav saņēmuši atļauju vai tiesības uzturēties attiecīgajā dalībvalstī;*
- c) kuri saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir pakļauti atgriešanai krimināltiesisku sankciju dēļ;*
- d) kuriem piemēro izdošanas procedūru.*

5. Dalībvalsts var nolemt šo regulu piemērot vienai vai vairākām 4. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajām trešo valstu valstspiederīgo kategorijām. Šādos gadījumos šo regulu minētajām trešo valstu valstspiederīgo kategorijām piemēro no dienas, kad dalībvalsts savu lēmumu paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai.

6. *Ja dalībvalsts nolemj šo regulu piemērot trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir pakļauti atgriešanai krimināltiesisku sankciju dēļ, 7., 9. un 10. pantu nepiemēro.*
7. *Attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir izslēgti no šīs regulas darbības jomas saskaņā ar 4. punkta a) un b) apakšpunktu, dalībvalstis nodrošina, ka attieksme pret viņiem un viņu aizsardzības līmenis nav mazāk labvēlīgs par to, kas noteikts 12. panta 4. un 5. punktā, 14. panta 2. punktā, 14. panta 6. punkta c) un e) apakšpunktā, 34. panta 1. līdz 6. punktā, 35. pantā, un ievēro neizraidīšanas principu.*

I

- 2.b *Šo regulu piemēro, neskarot dalībvalstu krimināltiesības un jo īpaši noteikumus, kas paredz iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus, tostarp ieslodzījumu, par nelikumīgu uzturēšanos, ar noteikumu, ka kriminālprocess un šādu sodu piemērošana neapdraud efektīvu atgriešanu.*

4. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “trešās valsts valstspiederīgais” ir persona, kura nav Savienības pilsonis Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta nozīmē un kura nav persona, kas izmanto tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības tiesībām, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 2. panta 5. punktā;
- (2) “nelikumīga uzturēšanās” ir tāda trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā, kurš neatbilst vai vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem, kas noteikti Regulas (ES) 2016/399 6. pantā, vai ***līdzvērtīgiem*** ieceļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem ***saskaņā ar valsts tiesību aktiem tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša, bet kuras piedalās šajā regulā;***

(3) “atgriešanās valsts” ir viena no šādām valstīm:

- a) trešā valsts, kas ir trešās valsts valstspiederīgā izcelsmes valsts;
- b) trešā valsts, kurā trešās valsts valstspiederīgajam ir oficiāla pastāvīgā dzīvesvieta;
- c) trešā valsts, kas ir tranzīta valsts ceļā uz Savienību saskaņā ar Savienības vai dalībvalstu atpakaļuzņemšanas nolīgumiem vai vienošanos;
- d) trešā valsts, kura nav a) **un b)** apakšpunktā minētā valsts un kurā trešās valsts valstspiederīgajam ir tiesības ieceļot un uzturēties;
- e) droša trešā valsts, saistībā ar kuru saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 59. panta 8. punktu *vai – tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša, – saskaņā ar atbilstošajiem noteikumiem, kurus tās varētu būt ieviesušas savos valsts tiesību aktos*, trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidīts kā nepieņemams;

- f) pirmā patvēruma valsts, saistībā ar kuru saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1348 58. panta 4. punktu *vai – tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša, – saskaņā ar atbilstošajiem noteikumiem, kurus tās varētu būt ieviesušas savos valsts tiesību aktos*, trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikums ir noraidīts kā nepieņemams;
- g) trešā valsts, *kura nav a), b) un d) apakšpunktā minētā valsts un* ar kuru ir nolīgums vai vienošanās, uz kā pamata trešās valsts valstspiederīgais ir akceptēts saskaņā ar šīs regulas 17. pantu;
- (4) “atgriešanas lēmums” ir administratīvs vai tiesas *akts vai* lēmums, kurā norādīts vai konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās ir nelikumīga, un uzlikts vai noteikts pienākums atstāt *dalībvalstu teritoriju*;

- (4a) *“atgriešana” vai “atgriešanās” ir darbības, kuru rezultātā:*
- a) *trešās valsts valstspiederīgais, kas uzturas nelikumīgi, brīvprātīgi atgriežas, kā minēts 6. punktā; vai*
 - b) *kompetentās iestādes trešās valsts valstspiederīgo, kas uzturas nelikumīgi, piespiedus izraida no dalībvalstīm uz kādu no atgriešanās valstīm, kuras noteiktas piespiedu izraidīšanas lēmumā vai attiecīgā gadījumā atgriešanas lēmumā;*
- (4b) *“piespiedu izraidīšanas lēmums” ir administratīvs vai tiesas akts vai lēmums, kurā norādīts vai paziņots, ka trešās valsts valstspiederīgo var piespiedus izraidīt uz vienu vai vairākām atgriešanās valstīm, kā minēts 3. punktā;*
- (5) *“piespiedu izraidīšana” ir atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma izpilde, ko veic kompetentās iestādes, personu fiziski izvedot no dalībvalstīm uz atgriešanās valsti;*

- (6) “brīvprātīga atgriešanās” nozīmē to, ka trešās valsts valstspiederīgais, kurš uzturas nelikumīgi *un kurš izpilda pienākumu atstāt teritoriju atgriešanas lēmumā norādītā brīvprātīgās izceļošanas laikposma laikā vai pēc tā beigām, izceļo no dalībvalstu teritorijas pēc paša iniciatīvas, ar palīdzību vai bez tās un neizmantojot piespiedu izraidīšanu;*
- (7) “bēgšana” ir darbība, kuras rezultātā trešās valsts valstspiederīgais vairs nav pieejams kompetentajām administratīvajām vai tiesu iestādēm ■ ;
- (8) “ieceļošanas aizliegums” ir administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, kas ■ aizliedz ieceļot un uzturēties dalībvalstuteritorijā;
-
- (11) “atgriešanas operācija” ir operācija, kuru organizē vai koordinē kompetentā iestāde *vai atbalsta Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (“Frontex”)* un kurā tiek atgriezti trešo valstu valstspiederīgie no vienas vai vairākām dalībvalstīm.

5. pants

Pamattiesības

Piemērojot šo regulu, dalībvalstis pilnībā ievēro attiecīgos Savienības tiesību aktus, tostarp Hartu, attiecīgos starptautisko tiesību aktus, pienākumus attiecībā uz piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, neizraidīšanas principu un pamattiesības.

II nodaļa

ATGRIEŠANAS PROCEDŪRA

I

2. iedaļa

Atgriešanas pieprasīšanas procedūra

7. pants

Atgriešanas lēmums

1. **Dalībvalsts** kompetentās iestādes ikvienam trešās valsts valstspiederīgajam, kas nelikumīgi uzturas tās teritorijā, izdod atgriešanas lēmumu, **kurā noteikts vai uzlikts pienākums atstāt dalībvalstu teritoriju.**

1.a Atgriešanas lēmumos:

- a) **nosaka izceļošanas laikposmu, kurš nepārsniedz 30 dienas un līdz kura beigām trešās valsts valstspiederīgais, vēlākais, atstāj dalībvalstu teritoriju; vai**

b) norāda, ka trešās valsts valstspiederīgais dalībvalstu teritoriju atstāj nekavējoties.

Izceļošanas laikposmu, kas minēts a) apakšpunktā, var vēl vairāk saīsināt un sīkāk precizēt valsts tiesību aktos.

Dalībvalstis savos tiesību aktos var noteikt, kad trešās valsts valstspiederīgajam tiek noteikts brīvprātīgas izceļošanas laikposms vai kad viņam tiek dots rīkojums izceļot nekavējoties.

1.b Kompetentās iestādes, ievērojot 1.a punktu un pienācīgi ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiskos apstākļus, var paredzēt izceļošanas laikposmu, kas pārsniedz 30 dienas.

1.c Kompetentās iestādes, ievērojot 1.a punktu, var pagarināt izceļošanas laikposmu, pienācīgi ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiskos apstākļus, jo īpaši, dalību atgriešanās un reintegrācijas atbalsta programmā, ievērojot 46. panta 3. punktu, un 21. pantā noteiktā pienākuma sadarboties izpildi.

1.d *Kompetentās iestādes, ievērojot 1.a punktu, var saīsināt izceļošanas laikposmu, ja nav izpildīts 21. pantā noteiktais pienākums sadarboties.*

1.e *Izceļošanas laikposmu skaita no dienas, kas noteikta valsts tiesību aktos.*

2. Atgriešanas lēmumu izdod rakstiski, un tajā norāda faktiskos un juridiskos iemeslus.

*Trešās valsts valstspiederīgo informē par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un termiņiem to izmantošanai. Atgriešanas lēmumu [] paziņo trešās valsts valstspiederīgajam **pēc iespējas drīz saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts valsts tiesību aktiem.** Ja trešās valsts valstspiederīgā atrašanās vieta nav zināma, atgriešanas lēmumu paziņo saskaņā ar valsts tiesību aktiem.*

3. Kompetentās iestādes var nolemt informāciju par faktiskajiem iemesliem nesniegt vai sniegt ierobežotā apmērā, ja valsts tiesību aktos ir paredzēts ierobežot tiesības uz informāciju vai ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, sabiedrisko drošību vai valsts drošību un novērstu, izmeklētu vai atklātu noziedzīgus nodarījumus un sauktu pie atbildības par tiem. Šādos gadījumos trešās valsts valstspiederīgo informē par to iemeslu būtību, uz kuru pamata pieņemts atgriešanas lēmums, lai viņš varētu izmantot efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus. ***Pienākums informēt trešās valsts valstspiederīgo par iemeslu būtību neietver pienākumu izpaust jebkādu klasificētu informāciju.***
4. ***Atgriešanās valsti vai valstis var noteikt atgriešanas lēmumā vai saskaņā ar 12. panta 2.a punktu pirms piespiedu izraidīšanas veikšanas. Ja trešās valsts valstspiederīgais brīvprātīgi nolemj atgriezties citā atgriešanās valstī, kas nav atgriešanas lēmumā norādītā atgriešanās valsts vai valstis, jauna lēmuma, kurā nosaka atgriešanās valsti, izdošana nav nepieciešama.***

- 4.b *Kompetentajām iestādēm nav liegts izdot atgriešanas lēmumu, ja pastāv šķērslis piespiedu izraidīšanai. Ja atgriešanas lēmumā ir noteikta atgriešanās valsts un ir konstatēts izraidīšanas risks, piespiedu izraidīšanu uz konkrēto atgriešanās valsti atliek saskaņā ar 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu.*
5. Trešās valsts valstspiederīgajam pēc pieprasījuma nodrošina ■ atgriešanas lēmuma galveno elementu, tostarp informācijas par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, rakstisku vai mutisku tulkojumu trešās valsts valstspiederīgajam saprotamā valodā vai valodā, kuru pamatoti var pieņemt par viņam saprotamu. *Šim nolūkam kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā var izmantot standartizētas tulkojumu veidnes vai mašīntulkošanas rīkus.*

6. Atgriešanas lēmumu ■ izdod, iekļaujot to tajā pašā aktā vai *atsevišķā aktā*, vienlaicīgi un kopā ar lēmumu, ar ko izbeidz trešās valsts valstspiederīgā likumīgu uzturēšanos, *vai bez nepamatotas kavēšanās pēc tam, un* neskarot šīs regulas IV nodaļā un citos attiecīgos Savienības un starptautisko tiesību noteikumos paredzētās procesuālās garantijas.
7. Izdodot atgriešanas lēmumu, *dalībvalstis izmanto* veidlapu (“Eiropas atgriešanas rīkojums”), kas izveidota, ievērojot 8. punktu. *Veidlapā iekļauj atgriešanas lēmuma – un attiecīgā gadījumā piespiedu izraidīšanas lēmuma – galvenos elementus*, un to dara pieejamu Šengenas Informācijas sistēmā saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1860 ■ .

8. Komisija *ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc šīs regulas stāšanās spēkā* pieņem īstenošanas aktu, ar kuru izveido 7. punktā minēto Eiropas atgriešanas rīkojuma veidlapu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 49. panta 2. punktā.
9. *Dalībvalstis, Komisija un attiecīgās ES aģentūras, piemēram, eu-LISA, vēlākais līdz 8. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanai sāk attiecīgi ieviest nepieciešamos juridiskos un tehniskos pasākumus, ar ko Šengenas Informācijas sistēmā dara pieejamu Eiropas atgriešanas rīkojumu, lai atvieglotu 7. punktā minētā pienākuma izpildi. Komisija un attiecīgās ES aģentūras, piemēram, eu-LISA, attiecīgi atbalsta dalībvalstis.*

- 9.a** *Vēlākais līdz šīs regulas 52. panta 3. punktā minētajai piemērošanas sākuma dienai Komisija un attiecīgās ES aģentūras, piemēram, eu-LISA, īsteno pasākumus, ar ko nodrošina iespēju automatizēti apstrādāt Eiropas atgriešanas rīkojumu, lai 9. panta piemērošanu padarītu efektīvāku.*
- 9.b** *Dalībvalstis vēlākais līdz šīs regulas 52. panta 3. punktā minētajai piemērošanas sākuma dienai paziņo Komisijai par nepieciešamajiem juridiskajiem un tehniskajiem pasākumiem, kas ieviesti, lai izpildītu 7. punktā minēto pienākumu.*

I

8. pants

Izņēmumi no pienākuma izdot atgriešanas lēmumu

1. Dalībvalstu kompetentās iestādes var nolemt neizdot atgriešanas lēmumu vienā no šādiem gadījumiem:

- a) ja trešās valsts valstspiederīgais ir pārsūtīts uz citu dalībvalsti saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Regulas (ES) 2016/399 23.a pantā;
- b) ja trešās valsts valstspiederīgais ir pārsūtīts uz citu dalībvalsti saskaņā ar divpusēju nolīgumu vai vienošanos vai dalībvalstu savstarpējās sadarbības ietvaros saskaņā ar 44. pantu;
- c) ja trešās valsts valstspiederīgais ir persona, kuras nelikumīga uzturēšanās ir atklāta saistībā ar robežpārbaudēm, ko, viņam izceļojot, veic pie ārējās robežas saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 8. pantu, vai līdzvērtīgām pārbaudēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem *tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša*, pēc iespējas cenšoties neatlikt attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā izceļošanu.

2. Atgriešanas lēmumu neizdod gadījumos, kad trešās valsts valstspiederīgajam ir citas dalībvalsts izsniegta derīga uzturēšanās atļauja, ilgtermiņa vīza vai cita atļauja, kas dod uzturēšanās tiesības .

3. Gadījumos, kas minēti 2. punktā, dalībvalsts pieprasa trešās valsts valstspiederīgajam nekavējoties doties uz attiecīgās citas dalībvalsts teritoriju. Ja trešās valsts valstspiederīgais neievēro pienākumus vai ja sabiedriskās kārtības, sabiedriskās drošības vai valsts drošības apsvērumu dēļ ir nepieciešama viņa tūlītēja izceļošana, dalībvalstis var lūgt citu dalībvalstu sadarbību saskaņā ar 44. pantu vai izdot atgriešanas lēmumu saskaņā ar 7. pantu.
4. Atgriešanas lēmumu neizdod gadījumos, kad **■ piemēro ■** 9. pantā paredzēto procedūru.

9. pants

Citas dalībvalsts izdotu atgriešanas lēmumu atzīšana un izpilde

1. Dalībvalsts, kurā trešās valsts valstspiederīgais uzturas nelikumīgi ("izpildes dalībvalsts"), var atzīt ***un izpildīt*** izpildāmu atgriešanas lēmumu ***un attiecīgā gadījumā piespiedu izraidīšanas lēmumu***, ko, ievērojot 7. panta 1. punktu ***un 12. panta 2. punktu***, minētajam trešās valsts valstspiederīgajam izdevusi cita dalībvalsts ("izdevēja dalībvalsts"). ***Izpildes pamatā ir informācija, kas pieejama 7. panta 7. punktā minētajā Eiropas atgriešanas rīkojumā, un to īsteno saskaņā ar valsts noteikumiem un procedūrām***, ievērojot 12. pantu.

2. **■ Dalībvalstīm netiek prasīts pieņemt administratīvus lēmumus vai aktus atzīšanas nolūkā. Atzīšanai nav jānotiek administratīvas procedūras veidā ■ .**

■

5. Ja dalībvalsts neatzīst vai neizpilda atgriešanas lēmumu *vai piespiedu izraidīšanas lēmumu*, ievērojot 1. **■** punktu, minētā dalībvalsts izdod atgriešanas lēmumu saskaņā ar 7. panta *nosacījumiem vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, ievērojot 12. panta 2. punktu.*
6. *Gadījumā, kad dalībvalsts, ievērojot 1. punktu, atzīst vai izpilda atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, tā piespiedu izraidīšanu aptur, ja ir apturētas atgriešanas lēmuma vai piespiedu izraidīšanas lēmuma sekas izdevējā dalībvalstī, un var izdot atgriešanas lēmumu saskaņā ar 7. panta nosacījumiem.*

7. Ja izdevēja dalībvalsts *aptur vai* atsauc atgriešanas lēmumu vai ja atgriešanas lēmumu atceļ *administratīva* iestāde *vai tiesa*, izpildes dalībvalsts izdod atgriešanas lēmumu saskaņā ar 7. panta nosacījumiem.
8. Izdevēja dalībvalsts *pēc pieprasījuma* saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1860 ■ sniedz izpildes dalībvalstij visus pieejamos datus un dokumentus, kas vajadzīgi ■ atgriešanai *vai piespiedu izraidīšanai*.
-
- 9.a *Šīs regulas 9. panta piemērošana neskar 8. pantā noteikto izņēmumu izmantošanu.*
11. *Dalībvalstis līdz 7. panta 8. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanai sāk ieviest sagatavošanas pasākumus, kas varētu atvieglot citas dalībvalsts izdotu atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu atzīšanu, tostarp attiecīgā gadījumā juridiskus un tehniskus pasākumus savās valsts sistēmās, izmaiņas valsts IT sistēmās, attiecīgas mācību un izmēģinājuma projektu darbības.*

12. Divu gadu laikā pēc šīs regulas 52. panta 3. punktā minētās piemērošanas sākuma dienas Komisija novērtē savstarpējās atzīšanas īstenošanu saskaņā ar šā panta 1. punktu, jo īpaši attiecībā uz turpmāk minēto:

- a) vai dalībvalstis ir ieviesušas juridiskos un tehniskos pasākumus, ar kuriem, ievērojot 7. panta 7. punktu, Šengenas Informācijas sistēmā dara pieejamu Eiropas atgriešanas rīkojumu, un vai šie pasākumi ir efektīvi;**
- b) vai dalībvalstis ir ieviesušas juridiskos un tehniskos pasākumus, lai, ievērojot 7. panta 9. punktu, nodrošinātu Eiropas atgriešanas rīkojuma automatizētu apstrādi;**
- c) atgriešanas lēmumu un piespiedu izraidīšanas lēmumu atzīšanas un izpildes efektivitāte;**

d) no tā izrietošais slogs valsts tiesu un administratīvajām sistēmām un

e) attiecīgo mācību un izmēģinājuma projektu darbību rezultāti.

- 13. Pamatojoties uz 12. punktā minēto novērtēšanu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz tiesību aktu priekšlikumus, tostarp jebkādos mērķtiecīgus grozījumus efektīvas atgriešanas nodrošināšanai, lai ieviestu citas dalībvalsts izdotu izpildāmu atgriešanas lēmumu un piespiedu izraidīšanas lēmumu obligātu atzīšanu un izpildi. Ja Komisija priekšlikumu neiesniedz, tā paskaidro šādas rīcības iemeslu.**

3. iedaļa

Ieceļošanas aizliegums

10. pants

Ieceļošanas aizlieguma izdošana

1. Atgriešanas lēmumiem pievieno ieceļošanas aizliegumu, ja:
- a) trešās valsts valstspiederīgais tiks piespiedus izraidīts saskaņā ar 12. pantu;

- b) *pienākums atstāt dalībvalstu teritoriju* nav izpildīts termiņos, kas noteikti saskaņā ar *7. panta 1.a–1.c punktu*;
 - c) trešās valsts valstspiederīgais rada drošības risku, kā noteikts 16. pantā.
2. Citos gadījumos, kas nav uzskaitīti 1. punktā, kompetentās iestādes **■** atgriešanas lēmumam *vai piespiedu izraidīšanas lēmumam var pievienot* ieceļošanas aizliegumu, ņemot vērā attiecīgos apstākļus, jo īpaši trešās valsts valstspiederīgā sadarbšanās līmeni.
3. Ieceļošanas aizliegumu izdod, iekļaujot to atgriešanas lēmumā *vai piespiedu izraidīšanas lēmumā*, vai atsevišķi rakstiski. *Ieceļošanas aizliegumu* trešās valsts valstspiederīgajam paziņo viņam saprotamā valodā vai valodā, kuru pamatoti var pieņemt par viņam saprotamu. *Minētajam nolūkam kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā var izmantot standartizētas tulkojumu veidnes vai mašīntulkošanas rīkus.*

4. Kompetentās iestādes var noteikt ieceļošanas aizliegumu, bet neizdot atgriešanas lēmumu trešās valsts valstspiederīgajam, kurš nelikumīgi uzturējies dalībvalstu teritorijā un kura nelikumīgā uzturēšanās ir atklāta saistībā ar robežpārbaudēm, ko veic, viņam izceļojot, saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 8. pantu, ***vai līdzvērtīgām pārbaudēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem tādu dalībvalstu gadījumā, kurām minētā regula nav saistoša. Ieceļošanas aizliegumu šajos gadījumos var noteikt un paziņot pēc tam, kad trešās valsts valstspiederīgais ir izceļojis no dalībvalstu teritorijas***, pēc iespējas cenšoties neatlikt attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā izceļošanu.
- 4.a Ja trešās valsts valstspiederīgais, kas uzturas nelikumīgi, izceļo no dalībvalstu teritorijas pirms atgriešanas lēmuma izdošanas, kompetentās iestādes var noteikt ieceļošanas aizliegumu, neizdodot atgriešanas lēmumu.***

- 4.b** *Ja iemesli ieceļošanas aizlieguma izdošanai ir radušies pēc atgriešanas lēmuma izdošanas, kompetentās iestādes var noteikt ieceļošanas aizliegumu, neizdodot jaunu atgriešanas lēmumu.*
5. Atsevišķos gadījumos kompetentās iestādes var atturēties no ieceļošanas aizlieguma izdošanas humānu apsvērumu dēļ, ***ja trešās valsts valstspiederīgais ir cilvēku tirdzniecības upuris***, vai tad, ja trešās valsts valstspiederīgais pienācīgi sadarbojas ar kompetentajām iestādēm, tostarp reģistrējas atgriešanās un reintegrācijas programmā.
6. Ieceļošanas aizlieguma ilgumu nosaka, pienācīgi ņemot vērā katra konkrētā gadījuma visus attiecīgos apstākļus, un tas nepārsniedz 10 gadus. ***Neskarot 16. panta 3. punkta a) apakšpunktu, pienācīgi pamatotos gadījumos ieceļošanas aizliegumu var izdot uz laiku, kas nepārsniedz 20 gadus, ja to uzskata par nepieciešamu, lai novērstu trešās valsts valstspiederīgā ieceļošanu dalībvalstu teritorijā.***

8. Ieceļošanas aizlieguma laikposms sākas no dienas, kad trešās valsts valstspiederīgais atstājis dalībvalstu teritoriju.

11. pants

Ieceļošanas aizlieguma atsaukšana, apturēšana vai tā ilguma saīsināšana

1. *Neskarot 2. un 3. punktu, izdevēja dalībvalsts* ieceļošanas aizliegumu var atsaukt, apturēt vai saīsināt tā ilgumu, *ja trešās valsts valstspiederīgais apliecina, ka ir atgriezies brīvprātīgi.*
2. *Neskarot 3. punktu,* pamatotos atsevišķos gadījumos, tostarp humānu apsvērumu dēļ, *kompetentā iestāde* ieceļošanas aizliegumu var *pēc saviem ieskatiem* atsaukt, apturēt vai saīsināt tā ilgumu, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus.

3. *Neskarot 4. punktu, trešās valsts valstspiederīgais var iesniegt pienācīgi pamatotu lūgumu par ieceļošanas aizlieguma atsaukšanu, apturēšanu vai tā ilguma saīsināšanu ar noteikumu, ka trešās valsts valstspiederīgais ir izceļojis no teritorijas.*
4. *Trešās valsts valstspiederīgais, kam saskaņā ar 10. panta 6. punktu vai 16. panta 3. punkta a) apakšpunktu ir izdots ieceļošanas aizliegums, kura termiņš pārsniedz 10 gadus, var 10 gadus pēc izceļošanas no dalībvalstīm lūgt izdevēju dalībvalsti pārskatīt, vai ieceļošanas aizliegums ir jāatsauc, jāaptur vai jāsaīsina tā ilgums, pienācīgi ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, tostarp attiecīgā gadījumā to, vai trešās valsts valstspiederīgais joprojām rada drošības risku, kā paredzēts 16. pantā, un vai ieceļošanas aizliegums joprojām ir nepieciešams, lai minētajam trešās valsts valstspiederīgajam arī turpmāk liegtu ieceļot dalībvalstu teritorijā. Pārskatīšanas lūgums ir labi pamatots.*

4.a Dalībvalstis var noteikt, ka ieceļošanas aizlieguma atsaukšana ir atkarīga no trešās valsts valstspiederīgā piespiedu izraidīšanas izmaksu atlīdzināšanas.

4. iedaļa

Atgriešanas izpilde

12. pants

Piespiedu izraidīšana

1. Dalībvalstis veic visus trešās valsts valstspiederīgā piespiedu izraidīšanai vajadzīgos pasākumus ■ , ja:

-a) trešās valsts valstspiederīgais nav izpildījis pienākumu atstāt teritoriju saskaņā ar 7. pantu;

a) trešās valsts valstspiederīgais **nesadarbojas** ar iestādēm ■ ;

■ ■

c) uz trešās valsts valstspiederīgo attiecas 16. panta darbības joma;

d) trešās valsts valstspiederīgais **pārvietojas uz citu dalībvalsti bez atļaujas, tostarp laikposmā**, kas noteikts saskaņā ar 7. pantu;

da) kompetentās iestādes uzskata, ka piespiedu izraidīšana ir nepieciešama un samērīga, kā paredzēts valsts tiesību aktos, tādu iemeslu dēļ, kas nav uzskaitīti -a) līdz d) apakšpunktā.

- 1.a Nekas šajā regulā neliedz dalībvalstīm atļaut vai veicināt tāda trešās valsts valstspiederīgā brīvprātīgu atgriešanos, uz kuru citādi attiecas piespiedu izraidīšana, ievērojot 1. punktu, jo īpaši, ja tiek uzskatīts, ka tā veicina ātrāku un efektīvāku atgriešanu.*
- 2. Piespiedu izraidīšanas lēmumu kompetentās iestādes var izdot jebkuram trešās valsts valstspiederīgajam, uz kuru attiecas atgriešana. Ja tiek izdots piespiedu izraidīšanas lēmums, tas ir rakstisks un var būt ietverts tajā pašā lēmumā, kur atgriešanas lēmums, vai var būt kā atsevišķs administratīvs vai tiesas lēmums vai akts, vai kā daļa no cita administratīva vai tiesas lēmuma.*
- 2.a Ja atgriešanās valsts vēl nav noteikta vai ja tā nav iepriekš noteiktā valsts, kompetentā iestāde pirms piespiedu izraidīšanas veikšanas atgriešanas lēmumā vai piespiedu izraidīšanas lēmumā nosaka vienu vai vairākas atgriešanās valstis, kā minēts 4. panta 3. punktā.*
- 2.b Ja ir izdots piespiedu izraidīšanas lēmums, tajā norāda faktiskos un juridiskos iemeslus. Trešās valsts valstspiederīgo informē par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un termiņiem to izmantošanai. Piespiedu izraidīšanas lēmumu paziņo trešās valsts valstspiederīgajam pēc iespējas drīz saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem.*

2.c Ja ir izdots piespiedu izraidīšanas lēmums, trešās valsts valstspiederīgajam pēc pieprasījuma nodrošina piespiedu izraidīšanas lēmuma galveno elementu, tostarp informācijas par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, rakstisku vai mutisku tulkojumu valodā, kuru viņš saprot vai kuru pamatoti var uzskatīt par viņam saprotamu. Šim nolūkam kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā var izmantot standartizētas tulkojumu veidnes vai mašīntulkošanas rīkus.

3. *Ja trešās valsts valstspiederīgais norāda, ka ar piespiedu izraidīšanu tiktu pārkāpts neizraidīšanas princips, vai ja dalībvalstu iestādēm kļūst zināmas attiecīgas norādes, kompetentās iestādes piemēro trešās valsts valstspiederīgajam atbilstīgu procedūru, tostarp attiecīgā gadījumā patvēruma procedūru, ievērojot Regulu (ES) 2024/1348, vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem novērtē, vai piespiedu izraidīšana ir saderīga ar neizraidīšanas principu 1. Attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais pēc iespējas drīz iesniedz visu attiecīgo informāciju par saviem personīgajiem apstākļiem, lai pamatotu apgalvojumu, ka ar piespiedu izraidīšanu tiktu pārkāpts neizraidīšanas princips. Kompetentās iestādes var paļauties uz jebkādu iepriekšēju izraidīšanas riska novērtējumu vai ņemt to vērā. Jebkādu turpmāku novērtējumu par to, vai pastāv izraidīšanas risks, veic tikai tad, ja attiecīgā informācija ir pamatota.*

- 3.a** *Dalībvalstis var nolemt, ka neizraidīšanas principa piemērošanu var izvērtēt iestāde, kas nav tā kompetentā iestāde, kura izdod vai izpilda atgriešanas lēmumu.*
4. Piespiedu pasākumi, ko veic, lai nodrošinātu piespiedu izraidīšanu, ir nepieciešami un samērīgi, nekādā gadījumā nepārkāpjot saprātīga spēka izmantošanas robežas. Tos īsteno saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ievērojot pamattiesības, kā arī attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā cieņu un fizisko neaizskaramību.
5. Veicot piespiedu izraidīšanu pa gaisa ceļu, dalībvalstis ievēro Kopīgās pamatnostādnes par drošības noteikumiem kopīgai izraidīšanai pa gaisa ceļu, kuras pievienotas pielikumā Padomes Lēmumam 2004/573/EK³⁰.

I

³⁰ Padomes Lēmums 2004/573/EK (2004. gada 29. aprīlis) par kopēju lidojumu organizēšanu ar mērķi no divu vai vairāku dalībvalstu teritorijas izraidīt trešo valstu piederīgos, uz kuriem attiecas izraidīšanas pasākumi (OV L 261, 6.8.2004., 28. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

14. pants

Nosacījumi piespiedu izraidīšanas atlikšanai

1. Piespiedu izraidīšanu, kas noteikta 12. pantā, atliek šādos gadījumos:
 - a) ja ar izraidīšanu tiktu pārkāpts neizraidīšanas princips; vai
 - b) ja un kamēr atgriešanas lēmums ir apturēts saskaņā ar 28. pantu.
2. Izraidīšanu, kas noteikta 12. pantā, var atlikt **■**, ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiskos apstākļus. ***Ja pastāv bēgšanas iespējamība, var piemērot papildu pasākumus saskaņā ar 7. punktu.***
3. Ja trešās valsts valstspiederīgais pieprasa atlikt piespiedu izraidīšanu, šo pieprasījumu pienācīgi pamato.
4. **■** Dalībvalstis attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam sniedz rakstisku apstiprinājumu par atlikšanu ***saskaņā ar 1. vai 2. punktu*** un par viņa tiesībām ***šajā laikposmā.***
Apstiprinājuma tulkojumu trešās valsts valstspiederīgajam var paziņot mutiski valodā, kuru viņš saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam saprotamu, tostarp izmantojot mutiskās tulkošanas pakalpojumus.

5. Lēmumu atlikt piespiedu izraidīšanu ■ pārskata, *ja mainās attiecīgie apstākļi.*
6. Laikposmos, kuros piespiedu izraidīšana ir atlikta, attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgā situāciju, *tostarp to, kā viņš pilda šajā regulā noteiktos pienākumus*, ņem vērā:
 - a) pamatvajadzības;
 - b) ģimenes vienotību ar tiem ģimenes locekļiem, kas uzturas dalībvalsts teritorijā;
 - c) piekļuvi neatliekamajai veselības aprūpei un slimību primārajai ārstēšanai;
 - d) nepilngadīgo piekļuvi pamatizglītības sistēmai atkarībā no viņu uzturēšanās ilguma;
 - e) neaizsargātu personu īpašās vajadzības.
7. Ja piespiedu izraidīšana ir atlikta, var piemērot *21., 23.c un 29. pantā* izklāstītos pasākumus ar noteikumu, ka ir izpildīti attiecīgie nosacījumi.

15. pants

Piespiedu izraidīšanas uzraudzība

Dalībvalstis nodrošina neatkarīgu *piespiedu atgriešanas uzraudzības sistēmu*.

Dalībvalstis *var paļauties uz esošajiem* uzraudzības *mehānismiem, piemēram, struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1356, un speciālajām zināšanām, kas nodrošinātas, ievērojot minēto regulu, ja tas ir būtiski šā panta mērķiem*.

16. pants

To trešo valstu valstspiederīgo atgriešana, kuri rada drošības risku

1. Šis pants attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, ja:
 - a) viņi rada sabiedriskās kārtības, sabiedriskās drošības vai valsts drošības apdraudējumu, *tostarp gadījumos, kad attiecībā uz viņiem ir izveidots brīdinājums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2018/1861 24. pantu*³¹;

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1861 (2018. gada 28. novembris) par Šengenas Informācijas sistēmas (SIS) izveidi, darbību un izmantošanu robežpārbaudes jomā un ar kuru groza Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, un groza un atceļ Regulu (EK) Nr. 1987/2006 (OV L 312, 7.12.2018., 14. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

- b) ir *pamatotas norādes*, lai uzskatītu, ka viņi ir izdarījuši Padomes pamatlēmuma 2002/584/TI³² 2. panta 2. punktā minētu smagu noziedzīgu nodarījumu *vai noziedzīgu nodarījumu, par kuru saskaņā ar valsts tiesību aktiem paredzēts brīvības atņemšanas sods vismaz uz diviem gadiem, vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, par kuriem saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesību aktiem paredzēts brīvības atņemšanas sods vismaz uz vienu gadu;*
- ba) ir *pamatotas norādes, ka attiecīgā persona ir iesaistīta kādā no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/541 minētajiem nodarījumiem*³³;

³² Padomes pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm – atsevišķu dalībvalstu paziņojumi par pamatlēmuma pieņemšanu (OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/541 (2017. gada 15. marts) par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/475/TI un groza Padomes Lēmumu 2005/671/TI (OV L 88, 31.3.2017., 6. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

c) ir *pamatotas* norādes, ka viņiem ir nodoms kādas dalībvalsts teritorijā izdarīt šā punkta *b) un ba) apakšpunktā* minēto nodarījumu;

ca) ir pamatotas norādes, ka viņi rada jebkādu citu valsts tiesību aktos noteiktu drošības apdraudējumu.

2. Trešo valstu valstspiederīgos, uz kuriem attiecas šis pants, piespiedus izraida saskaņā ar 12. pantu.

2.a Šā panta 1. punkta b), ba) un c) apakšpunktu piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, ja ir pamatotas norādes, ka viņi ir musinājuši izdarīt tajos minētos noziegumus vai darbības vai citādi bijuši iesaistīti to izdarīšanā.

- 2.b** *Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atgriešanas lēmumus, kas skar trešo valstu valstspiederīgos, uz kuriem attiecas šis pants, izskata un izpilda prioritārā kārtībā.*
3. Atkāpjoties no attiecīgajiem šīs regulas noteikumiem, trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem attiecas šis pants, var:
- a) saskaņā ar 10. pantu piemērot ieceļošanas aizliegumu, kura ilgums pārsniedz 10. panta 6. punktā paredzēto maksimālo ilgumu, *vai ieceļošanas aizliegumu uz nenoteiktu laiku, ja šāds aizliegums ir pamatots un samērīgs ar trešās valsts valstspiederīgā radīto drošības risku. Šādos gadījumos piemēro 11. panta 4. punktu;*
 - b) piemērot aizturēšanu saskaņā ar 29. panta 3. punkta c) apakšpunktu;

- c) piemērot aizturēšanu ieslodzījuma vietā un, *ciktāl iespējams*, nošķirot no parastajiem ieslodzītajiem;
- d) piemērot aizturēšanu uz *papildu laikposmiem, kuri pārsniedz* 32. panta 3. punktā minēto maksimālo ilgumu un kurus, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, nosaka *tiesa*, tos pārskatot vismaz reizi trijos mēnešos.

4. ***Ja 1. punkta a) apakšpunktā minēto sabiedriskās kārtības, sabiedriskās drošības vai valsts drošības apdraudējumu, ko rada trešo valstu valstspiederīgie, nevar efektīvi novērst, ievērojot šo pantu, dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem var paredzēt citus pasākumus. Dalībvalstis garantē, ka, pieņemot attiecīgu lēmumu, tiek nodrošināts, ka šāds pasākums ir nepieciešams un samērīgs, ņemot vērā sabiedrības drošības apdraudējuma vai konkrētās personas radītā apdraudējuma nopietnību.***

4.a *Dalībvalstis var paļauties uz esošu rūpīgu drošības novērtējumu par visiem attiecīgajiem apstākļiem, kuru kompetentās iestādes veikušas iepriekšējos posmos, tostarp saistībā ar patvēruma, vīzu un robežkontroles procedūrām, tostarp skrīningu.*

17. pants

Atgriešana uz trešo valsti, ar kuru ir noslēgts nolīgums vai vienošanās

1. Lai trešo valstu valstspiederīgos, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi, varētu atgriezt 4. panta pirmās daļas 3. punkta g) apakšpunkta nozīmē, ir jānoslēdz nolīgums vai vienošanās ar trešo valsti. Noslēgt šādu nolīgumu vai vienošanos var tikai ar tādu trešo valsti, kura ievēro starptautiskos cilvēktiesību standartus un principus saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp neizraidīšanas principu.

2. 1. punktā minēts nolīgums vai vienošanās noteic:
- a) procedūras, ko piemēro trešo valstu valstspiederīgo, kuri uzturas nelikumīgi, *atgriešanai* no dalībvalstu teritorijas uz 1. punktā minēto trešo valsti;
 - b) trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās nosacījumus 1. punktā minētajā trešā valstī, tostarp *nolīguma vai vienošanās pušu* attiecīgos pienākumus un atbildību;
 - c) **■**
 - d) tās trešās valsts pienākumus, kas minēti 1. punkta otrajā teikumā;
 - e) **■**
 - f) sekas, kas iestājas nolīguma vai vienošanās pārkāpumu gadījumā vai tādu būtisku pārmaiņu gadījumā, kuras nelabvēlīgi ietekmē situāciju trešā valstī.

2.a *Ja nolīgums vai vienošanās saskaņā ar 1. punktu paredz turpmāku atgriešanu uz atgriešanās valsti, kas minēta 4. panta 3. punkta a) līdz d) apakšpunktā, šāds nolīgums vai vienošanās papildus 2. punktam ietver šādu informāciju:*

- a) sekas gadījumā, ja turpmāka atgriešana nav iespējama;*
- b) nolīguma vai vienošanās pušu attiecīgos pienākumus un atbildību;*
- c) sekas, kas iestājas būtisku pārmaiņu gadījumā, kuras nelabvēlīgi ietekmē situāciju 1. punktā minētajā trešā valstī;*
- d) neatkarīgu struktūru vai mehānismu nolīguma vai vienošanās efektīvas piemērošanas uzraudzībai.*

Šā panta pirmajā daļā minētais nolīgums vai vienošanās var ietvert aizturēšanas nosacījumus 1. punktā minētajā trešā valstī.

3. *Dalībvalstis savlaicīgi informē attiecīgās dalībvalstis par sarunām attiecībā uz 1. punktā minēto nolīgumu vai vienošanos ar trešo valsti, kurai ir kopīga robeža ar minētajām dalībvalstīm. Dalībvalstis informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par jebkuru saskaņā ar 1. punktu noslēgtu divpusēju vai daudzpusēju nolīgumu vai vienošanos pirms to stāšanās spēkā vai, ja nolīgums vai vienošanās jāpieņem provizoriski, pirms to provizoriskas piemērošanas sākuma. Komisiju un pārējās dalībvalstis informē arī par jebkādam turpmākām šādu nolīgumu vai vienošanos izmaiņām, kā arī par to darbības izbeigšanu.*

4. Nepavadītus nepilngadīgos ■ neatgriež uz 1. punktā minēto trešo valsti.

5. iedaļa

Nepilngadīgo atgriešana

18. pants

Bērna labākās intereses

Piemērojot noteikumus saskaņā ar šo regulu, pirmkārt ņem vērā bērna labākās intereses.

19. pants

Nepilngadīgo vecuma novērtēšana

1. Ja, pamatojoties uz trešās valsts valstspiederīgā paziņojumiem, pieejamajiem dokumentārajiem pierādījumiem vai citām attiecīgām norādēm, pastāv šaubas par to, vai persona ir nepilngadīga, kompetentā iestāde var veikt **vecuma** novērtējumu **saskaņā ar valsts vai Savienības tiesību aktiem. Šādu vecuma** novērtējumu **var veikt**, piemērojot Regulas (ES) 2024/1348 25. pantu ■ .
2. **Kompetentā iestāde var paļauties uz esošu vecuma novērtējumu, kas veikts atgriešanas procedūras iepriekšējos posmos vai citu attiecīgo procedūru ietvaros.**

3. *Dalībvalsts var atzīt citu dalībvalstu veiktu vecuma novērtējumu rezultātus, ja tie ir veikti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.*
6. *Atteikums ļaut veikt vecuma novērtējumu vai medicīnisko pārbaudi neliedz atbildīgajai iestādei turpināt atgriešanas procedūru. Šādu atteikumu var uzskatīt tikai par atspēkojamu prezumpciju, ka pieteikuma iesniedzējs nav nepilngadīgs.*

20. pants

Nepavadītu nepilngadīgo atgriešana

1. **■** Attiecīgas iestādes, kas nav iestādes, kuras izpilda atgriešanu, sniedz palīdzību atbilstoši bērna labākajām interesēm.
2. Ieceļ pārstāvi vai personu, kas **atbild par** bērna **labāko interešu aizsardzību**, lai pārstāvētu nepavadītu nepilngadīgo viņa atgriešanas procesā, palīdzētu viņam un attiecīgā gadījumā rīkotos viņa vārdā. Nodrošina, ka ieceltais pārstāvis ir pienācīgi apmācīts bērniem un vecumam piemērotā saziņā un ka viņš **var sazināties, tostarp izmantojot mutiskās tulkošanas pakalpojumus**, valodā, kuru nepilngadīgais saprot **vai kuru pamatoti var uzskatīt par viņam saprotamu**. Minētā persona **var būt** pārstāvis, kas norīkots saskaņā ar Direktīvu (ES) 2024/1346³⁴, ja norīkošana notikusi saskaņā ar minētās direktīvas 27. pantu.

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L, 2024/1346, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. Nepavadītu nepilngadīgo uzklausu vai nu tieši, vai ar 2. punktā minētā pārstāvja vai **personas** starpniecību, tostarp saistībā ar bērna labāko interešu noteikšanu. **Vēlākais** pirms nepavadīta nepilngadīgā piespiedu izraidīšanas no dalībvalsts teritorijas dalībvalsts iestādes pārliecinās, ka nepilngadīgo nogādās pie viņa ģimenes locekļa, pie iecelta aizbildņa vai piemērotā uzņemšanas centrā atgriešanās valstī.

III nodaļa

TREŠĀS VALSTS VALSTSPIEDERĪGĀ PIENĀKUMI

21. pants

Pienākums sadarboties

1. Trešo valstu valstspiederīgie ***izpilda pienākumu atstāt dalībvalstu teritoriju un viņiem*** ir pienākums sadarboties ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm visos atgriešanas ***procedūras*** posmos.

- 1.a** Trešo valstu valstspiederīgie bez nepamatotas kavēšanās sniedz kompetentajām iestādēm informāciju par visām būtiskajām izmaiņām viņu individuālajā situācijā, kas ir nozīmīgas *šīs regulas* nolūkā.
2. *Neskarot pienākumu atstāt dalībvalstu teritoriju*, trešo valstu valstspiederīgie:
- a) paliek *pieejami kompetentajām iestādēm* tās dalībvalsts teritorijā, kuras kompetencē ir atgriešanas procedūra, kas piemērojama attiecīgajiem trešās valsts valstspiederīgajiem, nebēg, *tostarp* uz citu dalībvalsti, *un ierodas vietā un laikā, ko kompetentā iestāde noteikusi transportēšanai atgriešanas nolūkā*;
 - aa) *fiziski vai vārdiski nepretojas atgriešanai*;

- b) **■** bez nepamatotas kavēšanās sniedz visu informāciju un fizisko *un digitālo* dokumentāciju, *tostarp kopijas un elektroniskos ierakstus, kas ir būtiski* identitātes *vai valstspiederības* noteikšanai vai pārbaudei *vai* citādi nozīmīga atgriešanas **■** procedūrā un kas ir viņu rīcībā *vai ko ir pamats uzskatīt par iegūstamu, jo īpaši izsniedzot kompetentajām iestādēm personu apliecinošu vai ceļošanas dokumentu vai sadarbojoties personu apliecinoša vai ceļošanas dokumenta iegūšanā;*
- c) neiznīcina *šā punkta b) apakšpunktā* minētos dokumentus, *informāciju un dokumentāciju, tos neaiztur* un nekā citādi neatbrīvojas no tiem, neizmanto pieņemtus vārdus krāpnieciskā nolūkā, nesniedz citu nepatiesu informāciju mutiski vai rakstiski, kā arī citādi *nemaldina iestādes vai* krāpnieciski nepretojas atgriešanas **■** procedūrai;

- d) sniedz paskaidrojumu, ja viņiem nav personu apliecinoša dokumenta vai ceļošanas dokumenta;
- e) sniedz informāciju par trešām valstīm, kuras viņi šķērsojuši tranzītā, *izmantotajiem ceļojuma maršrutiem, kā arī citām trešām valstīm, ar kurām viņiem var būt saikne, kas varētu atvieglot atgriešanu;*
- f) sniedz biometriskos datus, kas definēti *valsts un Savienības tiesību aktos, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1358³⁵ 2. panta 1. punkta s) apakšpunktā;*
- fa) ievēro pārvadātāju noteiktās ceļošanas prasības un trešo valstu iestāžu noteiktās ieceļošanas prasības, tostarp veselības prasības, ja tādas tiek vispārīgi piemērotas starptautiskajiem ceļotājiem;*
- g) *pēc kompetento iestāžu pieprasījuma* norāda precīzu kontaktinformāciju, tostarp pašreizējo dzīvesvietu, adresi, tālruņa numuru un elektroniskā pasta adresi, ja tāda ir;

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1358 (2024. gada 14. maijs) par biometrisku datu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 un (ES) 2024/1350 un Padomes Direktīvu 2001/55/EK un lai identificētu trešās valsts valstspiederīgos un bezvalstniekus, kuri uzturas nelikumīgi, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1240 un (ES) 2019/818 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 603/2013 (OV L, 2024/1358, 22.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- h) bez nepamatotas kavēšanās sniedz informāciju par visām izmaiņām g) apakšpunktā minētajā kontaktinformācijā;
- i) visā atgriešanas *procedūrā izpilda visus pienākumus, kas noteikti* saskaņā ar *23. panta 1. punktu un 23.c panta 1. punktu*;
- j) sniedz visu vajadzīgo informāciju un apliecinājumus saistībā ar pieprasījumiem, kas iesniegti attiecīgo trešo valstu kompetentajām iestādēm ceļošanas dokumentu saņemšanai, un vajadzības gadījumā sadarbojas ar šīm trešo valstu iestādēm;
- k) **■** piedalās klātienē kompetento valsts vai trešās valsts iestāžu noteiktajā procedūrā norādītajā vietā vai **■** ar videokonferences starpniecību, *ja to pieprasa kompetentās iestādes, lai viņiem izsniegtu ceļošanas dokumentus un noteiktu viņu identitāti vai valstspiederību*;

- l) pēc kompetento iestāžu pieprasījuma piedalās atgriešanās un reintegrācijas konsultācijās;

la) veic citus ar atgriešanu saistītus valsts tiesību aktos paredzētus pasākumus.

Pienākumi, kas trešās valsts valstspiederīgajam uzlikti saskaņā ar šo pantu, neskar valsts tiesību aktos paredzētus ar atgriešanu nesaistītus pienākumus un pasākumus.

3. Šā panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajā informācijā un dokumentos vai, ja tie nav pieejami, to kopijās jo īpaši iekļauj šādu trešās valsts valstspiederīgā sniegtu informāciju un viņa rīcībā esošus dokumentus:

- a) viņu vārds, uzvārds, dzimšanas datums un vieta, dzimums un valstspiederība vai valstspiederības, vai bezvalstnieka statuss;

- b) viņu ģimenes locekļi un citas ziņas par attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā personīgo situāciju, ja tās ir būtiskas atgriešanas ■ procedūras veikšanai vai atgriešanās valsts noteikšanai;
- c) trešās valsts valstspiederīgo personu apliecinošu dokumentu vai ceļošanas dokumentu veids, numurs, derīguma termiņš un izdevēja valsts, kā arī citi viņu iesniegtie dokumenti, kurus kompetentā iestāde uzskata par būtiskiem viņu identificēšanai, atgriešanas ■ procedūras veikšanai un atgriešanās valsts noteikšanai;
- d) citas dalībvalsts vai trešās valsts izsniegtās uzturēšanās atļaujas vai citas atļaujas, kas trešās valsts valstspiederīgajam piešķir tiesības uzturēties;
- e) atgriešanas lēmums, *piespiedu izraidīšanas lēmums vai ieceļošanas aizliegums*, ko izdevusi cita dalībvalsts;

f) iepriekšējās dzīvesvietas valsts vai valstis, iepriekšējā dzīvesvieta vai dzīvesvietas, ceļojuma maršruti, *tranzītā šķērsotās valstis* un ceļošanas dokumenti.

4. Ja kompetentās iestādes nolēmj paturēt kādu dokumentu, kas vajadzīgs atgriešanai **■**, kā minēts 2. punkta b) apakšpunktā, tās nodrošina, ka trešās valsts valstspiederīgais *bez nevajadzīgas kavēšanās* saņem fotokopijas vai **■** *citu atbilstīgu pierādījumu par dokumentu paturēšanu. Brīvprātīgas atgriešanās gadījumā* kompetentās iestādes šādus dokumentus trešās valsts valstspiederīgajam atdod vai nu viņa izceļošanas brīdī, vai arī viņa ierašanās brīdī trešā valstī.
5. Trešās valsts valstspiederīgais *ir sasniedzams, izmantojot valsts tiesību aktos noteiktos saziņas līdzekļus*. Dalībvalstis valsts tiesību aktos nosaka saziņas metodi un brīdi, kad tiek uzskatīts, ka trešās valsts valstspiederīgais ir saņēmis paziņojumu un ir par to informēts, vai šādai saziņai izmanto digitālās sistēmas, ko šim nolūkam izstrādājušas un/vai atbalsta *dalībvalstis vai Savienība*.

■

21.a pants

Bēgšanas iespējamība

- 1. Konkrētā gadījumā pastāv bēgšanas iespējamība, ja ir izpildīts kāds no šādiem kritērijiem attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš dalībvalstī uzturas nelikumīgi, izņemot gadījumus, kad tiek pierādīts pretējais:**
 - a) trešās valsts valstspiederīgais ir bez atļaujas ieceļojis dalībvalsts teritorijā vai pārvietojies uz to, tostarp pēc trešās valsts šķērsošanas tranzītā, vai arī mēģina to darīt;**
 - b) trešās valsts valstspiederīgajam ir piemērots atgriešanas lēmums, ko izdevusi cita dalībvalsts, nevis dalībvalsts, kuras teritorijā persona tajā brīdī nelikumīgi uzturas, tostarp tad, ja tas konstatēts, pamatojoties uz Šengenas Informācijas sistēmā saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1860 ievadītu brīdinājumu;**

- c) trešās valsts valstspiederīgais neveic vienu vai vairākus 23. panta 1. punktā un 23.b panta 1. punktā paredzētos pasākumus vai pauž vai apliecina nodomu tos neveikt;*
- d) trešās valsts valstspiederīgais ir atkārtoti ieceļojis dalībvalstu teritorijā, pārkāpjot spēkā esošu ieceļošanas aizliegumu.*

2. Gadījumos, uz kuriem neattiecas 1. punkts, bēgšanas iespējamību nosaka, pamatojoties uz vispārēju konkrētā gadījuma apstākļu novērtējumu. Novērtējumā iekļauj vienu vai vairākus šādus kritērijus par attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo, kurš dalībvalstī uzturas nelikumīgi:

- a) viņam nav dzīvesvietas, pastāvīgas uzturēšanās vietas vai konkrētas adreses;*
- b) viņš neievēro pienākumu atstāt dalībvalstu teritoriju izbraukšanas laikposmā, kas noteikts saskaņā ar 7. panta 1.a punkta a) apakšpunktu;*

- c) viņa izceļošana ir tūlītēja un ir iemesli uzskatīt, ka trešās valsts valstspiederīgajam ir nodoms pārkāpt 21. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteikto pienākumu sadarboties;*
- d) viņš izmanto viltotu vai falsificētu personu apliecinošu dokumentu, ceļošanas dokumentu, uzturēšanās atļauju, vīzu vai ieceļošanas nosacījumus pamatojošu dokumentu, iznīcina minētos dokumentus vai citādi atbrīvojas no tiem, izmanto pieņemtus vārdus krāpnieciskā nolūkā, mutiski vai rakstiski sniedz citu nepatiesu informāciju vai citādi krāpnieciskā nolūkā pretojas atgriešanas vai atpakaļuzņemšanas procedūrai;*
- e) viņš nepiedalās atgriešanās un reintegrācijas konsultācijās, ja kompetentās iestādes ir noteikušas pienākumu tajās piedalīties;*
- f) trešās valsts valstspiederīgajam trūkst sociālās piesaistes, jo īpaši ģimenes saišu, un viņam nav pietiekamu iztikas līdzekļu;*

- g) viņš nepilda 21. panta 2. punkta a) līdz c), e), fa) un i) līdz k) apakšpunktā noteiktos pienākumus, tostarp nesadarbojas ceļošanas dokumentu iegūšanā;*
- h) viņš neatbilst citiem kritērijiem, kas nav a) līdz f) apakšpunktā minētie kritēriji, ja tādi ir paredzēti valsts tiesību aktos.*

IIIa nodaļa

ATGRIEŠANAS VEICINĀŠANAS PASĀKUMI UN ALTERNATĪVAS AIZTURĒŠANAI

23. pants

Pieejamība atgriešanas procesā

- 1. *Lai sagatavotu un nodrošinātu efektīvu atgriešanu vai vēl vairāk stimulētu pienākumu atstāt dalībvalsti un sadarboties ievērošanu, dalībvalstis var trešo valstu valstspiederīgajiem piemērot vienu vai vairākus šādus pasākumus:***
 - a) **pienākumu palikt** dalībvalsts teritorijā noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā, kura robežās viņi var brīvi pārvietoties;***

- b) pienākumu uzturēties kompetento iestāžu noteiktā konkrētā adresē vai vietā;*
- c) pienākumu noteiktā laikā ziņot kompetentajām iestādēm, personīgi ierodoties vai citā veidā, kas paredzēts valsts tiesību aktos;*
- d) citus pasākumus, kas nav minēti a) līdz c) apakšpunktā, ja tie paredzēti valsts tiesību aktos.*

2. Šā panta 1. **punktā paredzētos pasākumus** piemēro tikai tiktāl, cik tie ir saderīgi ar neaizsargātu personu īpašajām vajadzībām un bērna labākajām interesēm.

2.a Šā panta 1. **punktā izklāstītos pasākumus var piemērot arī trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus viņu nesadarbošanās ar kompetentajām iestādēm dēļ nav iespējams piespiedus izraidīt.**

3. Pēc pieprasījuma kompetentās iestādes var piešķirt trešās valsts valstspiederīgajam atļauju **uz laiku neievērot kādu no šā panta 1. punktā minēto pasākumu ietvaros uzliktajiem pienākumiem.**

I

4. *Trešās valsts valstspiederīgo informē par to, vai atļauja saskaņā ar 3. punktu ir* piešķirta.
5. Trešās valsts valstspiederīgajam nav jāprasa *3. punktā minētā* atļauja, lai apmeklētu iestādes vai ierastos tiesā, *ja pretējā gadījumā tiktu pārkāpti 1. punktā noteiktie pienākumi un ja* minētā trešās valsts valstspiederīgā klātbūtne ir nepieciešama. Trešās valsts valstspiederīgais par šādiem apmeklējumiem *iepriekš* paziņo kompetentajām iestādēm.
6. Lēmumus, kas minēti 1. punkta b) un c) apakšpunktā, pieņem rakstiski, tie ir samērīgi un tajos ņem vērā attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā konkrētos apstākļus.

7. *Trešās valsts valstspiederīgo informē par lēmumu piemērot šā panta 1. punktā minētos pasākumus un par minētā lēmuma neievērošanas sekām, tostarp par aizturēšanu saskaņā ar 29. pantu.*

23.a pants

Izmeklēšanas pasākumi

1. *Neskarot izmeklēšanas pasākumus, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem veic citu ar atgriešanu nesaistītu iemeslu dēļ, dalībvalstu kompetentās iestādes vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi un pienācīgi pamatoti, lai sagatavotu vai nodrošinātu efektīvu atgriešanu, var:*
- a) *pārmeklēt trešās valsts valstspiederīgo un, pamatojoties uz iepriekšēju tiesas rīkojumu, attiecīgajiem valsts tiesību aktiem vai administratīvu rīkojumu, pārmeklēt viņa dzīvesvietu vai citas attiecīgās telpas, ja šāda pārmeklēšana ir nepieciešama, samērīga un tās steidzamības dēļ pienācīgi pamatota;*

- aa) veikt administratīvus pasākumus, lai saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajām prasībām nodrošinātu pienākuma sniegt biometriskos datus, tostarp pirkstu nospiedumus, ievērošanu, tostarp paredzot iespēju galējā gadījumā izmantot piespiedu līdzekļus, ja trešās valsts valstspiederīgais nesniedz biometriskos datus, kā noteikts 21. panta 2. punkta f) apakšpunktā;*
 - b) pārmeklēt un konfiscēt personīgās mantas, elektroniskās ierīces un citus attiecīgus priekšmetus;*
 - c) piemērot citus izmeklēšanas pasākumus, ja tādi ir paredzēti valsts tiesību aktos.*
- 2. Šā panta 1. punkta a) līdz c) apakšpunktā paredzētos izmeklēšanas pasākumus var veikt bez attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā piekrišanas.*
- 3. Veicot izmeklēšanas pasākumus, kas noteikti saskaņā ar šā panta 1. punkta a) līdz c) apakšpunktu, ievēro pamattiesības, un tiem piemēro Savienības un valsts tiesību aktos paredzētās garantijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus.*

23.b pants

Pienākuma sadarboties neievērošanas sekas

- 1. Ja netiek pildīts 21. panta 1. punktā noteiktais pienākums sadarboties un 21. panta 2. punktā noteiktās prasības, dalībvalstis attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam piemēro vienu vai vairākus no 23. panta 1. punktā noteiktajiem pasākumiem un var piemērot vienu vai vairākus no šādiem pasākumiem, kas ir efektīvi un samērīgi:*
 - b) atteikt vai samazināt konkrētus pabalstus un maksājumus, ja tādi paredzēti valsts tiesību aktos, izņemot gadījumus, kad tas novestu pie tā, ka attiecīgā persona nevar apmierināt savas pamatvajadzības;*
 - c) atteikt vai samazināt stimulus, ko piešķir, lai veicinātu brīvprātīgu atgriešanos, tostarp atteikt vai samazināt atbalstu atgriešanās un reintegrācijas programmās saskaņā ar 46. panta 3. punktu;*

- d) atteikt vai anulēt darba atļauju, ja tāda paredzēta valsts tiesību aktos;*
- e) pagarināt ieceļošanas aizlieguma termiņu līdz 10. panta 6. punktā noteiktajam maksimālajam ilgumam;*
- f) piemērot kriminālsodus, tostarp ieslodzījumu, ja tādi paredzēti valsts tiesību aktos;*
- g) piemērot naudassodus;*
- h) noteikt citus pasākumus vai sekas, kas nav iepriekšminētie pasākumi vai sekas, ja tādi paredzēti valsts tiesību aktos.*

23.c pants

Alternatīvas aizturēšanai

- 1. Dalībvalstis, ņemot vērā attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā individuālos apstākļus, tostarp bēgšanas iespējamības līmeni, kas novērtēts saskaņā ar 21.a pantu, var piemērot vienu vai vairākas no šādām alternatīvām aizturēšanai:*

- a) pietiekamas finansiālas garantijas iemaksāšana;*

b) elektroniskās uzraudzības izmantošana;

c) citi pasākumi, kas nav a) un b) apakšpunktā minētie pasākumi, ja tādi paredzēti valsts tiesību aktos.

1.a. Pirmajā daļā minēto pasākumu galvenais mērķis ir nodrošināt trešās valsts valstspiederīgā efektīvu un savlaicīgu atgriešanu.

2. Lēmumā par šā panta 1. punktā minēto pasākumu piemērošanu norāda attiecīgos faktiskos un juridiskos iemeslus.

3. Trešās valsts valstspiederīgos rakstiski informē par lēmumu piemērot šā panta 1. punktā minētos pasākumus un par minētā lēmuma neievērošanas sekām, tostarp par aizturēšanu saskaņā ar 29. pantu.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 2. punktu, pārskata tiesa pēc attiecīgās personas pieteikuma vai ex officio.

IV nodaļa

GARANTIJAS UN TIESISKĀS AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI

1. iedaļa

Procesuālās garantijas

24. pants

Tiesības uz informāciju

1. **Kompetentās iestādes nodrošina**, ka trešo valstu valstspiederīgie, kuriem piemēro atgriešanu, **tiek** informēti par:
 - a) **procedūras mērķi** ;
 - b) trešo valstu valstspiederīgo **pienākumiem** , kas noteikti 21. un 23. pantā, pienākumu neievērošanas sekām saskaņā ar **23.b pantu un 29. panta 3. punkta e) apakšpunktu**, to, ka par attiecīgo personu Šengenas Informācijas sistēmā ir ievietots brīdinājums par atgriešanu, un citas dalībvalsts izdota atgriešanas lēmuma atzīšanu un izpildi saskaņā ar 9. pantu;
 - c) atgriešanās un reintegrācijas konsultācijām un programmām, kuras paredzētas 46. pantā;

d) viņu procesuālajām tiesībām ■ saskaņā ar šo regulu un valsts tiesību aktiem, jo īpaši tiesībām uz juridisko palīdzību un pārstāvību saskaņā ar 25. pantu.

2. Minēto informāciju bez nepamatotas kavēšanās sniedz ■ valodā, kuru trešās valsts valstspiederīgais saprot vai kuru ir pamats uzskatīt par viņam saprotamu. Minēto informāciju **var** sniegt, izmantojot standarta informācijas lapas papīra vai elektroniskā **formātā un vajadzības gadījumā arī mutiski, izmantojot rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumus. Nepavadītiem** nepilngadīgajiem informāciju sniedz ■ vecumam atbilstošā veidā un iesaista ■ pārstāvi **vai personu, kas norīkota palīdzēt nepilngadīgajam,** kā minēts 20. panta 2. punktā.

- 2.a *Ja kompetentā iestāde veic piespiedu izraidīšanu, pamatojoties uz atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, kurā ir noteikta vairāk nekā viena atgriešanās valsts, trešās valsts valstspiederīgo pietiekami savlaicīgi pirms piespiedu izraidīšanas informē par atgriešanās valsti, uz kuru viņš tiks piespiedus izraidīts.*

25. pants

Juridiskā palīdzība un pārstāvība

1. Pārsūdzības vai pārskatīšanas gadījumā **tiesā** saskaņā ar 27. pantu dalībvalstis pēc trešās valsts valstspiederīgā pieprasījuma nodrošina, ka viņam bez maksas **tiekl** **sniegta nepieciešamā** juridiskā palīdzība un pārstāvība **■** .
2. **Kompetentās iestādes nodrošina, ka nepavadīti nepilngadīgie tiek pārstāvēti un saņem palīdzību tādā veidā, lai viņi varētu izmantot tiesības un izpildīt pienākumus, kas paredzēti šajā regulā.**

4. Bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību nodrošina juridiskie konsultanti vai citas pienācīgi kvalificētas personas, kurām ■ saskaņā ar valsts tiesību aktiem *ir atļauts palīdzēt trešās valsts valstspiederīgajam vai viņu pārstāvēt, vai nevalstiskas organizācijas, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir akreditētas juridisko pakalpojumu vai pārstāvības nodrošināšanai trešo valstu valstspiederīgajiem.*
5. Bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību pārsūdzības procedūrā dalībvalstis var nenodrošināt, ja:
- a) tiek uzskatīts, ka trešās valsts valstspiederīgajam ir pietiekami līdzekļi, lai no tiem segtu juridiskās palīdzības un pārstāvības izmaksas;
 - b) tiek uzskatīts, ka pārsūdzībai nav reālu izredžu būt sekmīgai vai ka tā tiek īstenota ļaunprātīgā nolūkā;

- c) pārsūdzība vai pārskatīšana notiek otrajā vai augstākā instancē, kā paredzēts valsts tiesību aktos, tostarp atkārtotas uzklaušanās vai pārsūdzības pārskatīšanas gadījumā;
 - d) trešās valsts valstspiederīgajam jau palīdz vai viņu pārstāv juriskonsults.
6. Trešās valsts valstspiederīgais, kas pieprasa bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību, dara zināmu savu finansiālo stāvokli ***un nekavējoties informē kompetentās iestādes par jebkādām būtiskām izmaiņām tajā, ja vien valsts tiesību aktos nav paredzēta bezmaksas juridiskā palīdzība neatkarīgi no personas finansiālā stāvokļa.***
7. Izņemot palīdzību, ko sniedz nepavadītiem nepilngadīgajiem ■ , dalībvalstis var:
- a) noteikt izmaksu vai laika ierobežojumus bezmaksas juridiskās palīdzības un pārstāvības sniegšanai ar nosacījumu, ka šādi ierobežojumi nav patvaļīgi un nepamatoti neierobežo piekļuvi bezmaksas juridiskajai palīdzībai un pārstāvībai ■ ;

- b) pieprasīt pilnībā vai daļēji atlīdzināt visas radušās izmaksas, ja trešās valsts valstspiederīgā finansiālais stāvoklis atgriešanas procedūras laikā ir uzlabojies vai ja lēmums sniegt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību ir pieņemts, pamatojoties uz viņa sniegtu nepatiesu informāciju;
- c) paredzēt, ka pret trešās valsts valstspiederīgajiem tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme attiecībā uz maksām, citām izmaksām un atlīdzinājumiem, taču šī attieksme principā nav labvēlīgāka kā attieksme pret valstspiederīgajiem juridiskās palīdzības jautājumos.

8. Dalībvalstis paredz īpašus procesuālos noteikumus, ar ko reglamentē kārtību, kādā tiek iesniegti un izskatīti bezmaksas juridiskās palīdzības un pārstāvības pieprasījumi ***saisībā ar pārsūdzību vai pārskatīšanu tiesā saskaņā ar 27. pantu***, vai arī piemēro spēkā esošos noteikumus par līdzīgiem iekšzemes prasījumiem ar nosacījumu, ka minētie noteikumi nepadara piekļuvi bezmaksas juridiskajai palīdzībai un pārstāvībai pārmērīgi sarežģītu vai neiespējamu.

9. Ja lēmumu nepiešķirt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību pieņem iestāde, kas nav *tiesa*, pamatojoties uz to, ka pārsūdzībai nav reālu izredžu uz panākumiem vai ka tā tiek īstenota ļaunprātīgā nolūkā, pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību *tiesā* pret šādu lēmumu. ■
10. Dalībvalstis var nodrošināt bezmaksas juridisko palīdzību un pārstāvību administratīvajā procedūrā saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. iedaļa

Tiesiskās aizsardzības līdzekļi

26. pants

Tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību

1. Attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam nodrošina efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, lai apstrīdētu 7. panta 1. punktā, 10. pantā un 12. panta 2. punktā minētos lēmumus *tiesā*, kas ir kompetenta *saskaņā ar valsts tiesību aktiem*.

2. Efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis nodrošina gan faktisko, gan juridisko apstākļu pilnīgu ■ pārbaudi.
3. ***Ja lietas materiāli, kas darīti zināmi tiesai, kura ir atbildīga par tiesiskās aizsardzības līdzekli pret atgriešanas lēmumu vai piespiedu izraidīšanas lēmumu, un kas papildināti vai precizēti pēc sacīkstes principā balstītas tiesvedības, liecina, ka varētu tikt apdraudēts neizraidīšanas princips, pārbauda atbilstību prasībām, kas izriet no neizraidīšanas principa.***
4. ***Atgriešanas lēmumā iekļauta nebūtiska elementa anulēšana vai atcelšana nenožīmē attiecīgā lēmuma pārējās daļas anulēšanu vai atcelšanu.***

27. pants

Pārsūdzība kompetentā ***tiesā***

1. *Šīs regulas piemērošanas* nolūkā dalībvalstis ■ valsts tiesību aktos nosaka ■ termiņu pārsūdzības iesniegšanai pirmās instances *tiesā, kurš* nepārsniedz 14 dienas.

Dalībvalstis, kuras vēlākais līdz ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] savos tiesību aktos paredz vismaz 30 dienu pārsūdzības termiņu, var atkāpties no pirmās daļas piemērošanas. Ja dalībvalstis nolemj izmantot šo atkāpi, pirmajā daļā minētais termiņš nepārsniedz 30 dienas.

2. Šā panta 1. punktā minēto *termiņu* sāk skaitīt no dienas, kad trešās valsts valstspiederīgajam saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir paziņoti *vai ir uzskatāmi par paziņotiem* attiecīgie 7. panta 1. punktā, 10. pantā un 12. panta 2. punktā minētie lēmumi ■ .

3. Ja atgriešanas lēmums ir balstīts uz to pašu aktu vai iekļauts tajā pašā aktā, kurš satur lēmumu, ar ko atsaka vai izbeidz likumīgu uzturēšanos, atgriešanas lēmuma pārsūdzības termiņi var būt tie, kas noteikti valsts tiesību aktos tāda lēmuma pārsūdzībai, ar kuru izbeidz vai atsaka likumīgu uzturēšanos.
4. Ja ieceļošanas aizliegums *un/vai piespiedu izraidīšanas lēmums* ir izdots kopā ar 7. pantā minēto atgriešanas lēmumu, *tos* kopā ar minēto atgriešanas lēmumu pārsūdz tajā pašā *tiesā*, tajā pašā tiesvedībā un tādos pašos termiņos. Ja ieceļošanas aizliegums *un/vai piespiedu izraidīšanas lēmum* ir izdots atsevišķi no atgriešanas lēmuma vai ir vienīgais pārsūdzamais lēmums, to var pārsūdzēt atsevišķi.

28. pants

Apturošs spēks

1. *Lai gan šajā regulā pārsūdzības gadījumā nav paredzēta automātiska apturēšana, dalībvalstīm, pilnībā ievērojot Hartas 47. pantu, būtu jānodrošina, ka kompetentā pirmās instances tiesa var apturēt piespiedu izraidīšanu pirms to lēmumu izpildes, kas pieņemti saskaņā ar 7. pantu un 12. panta 2. punktu. Piespiedu izraidīšanu var apturēt pēc attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā pieprasījuma uz pārsūdzības iesniegšanas laiku saskaņā ar 27. pantu vai, ja ir iesniegta pārsūdzība, uz laiku līdz šādas pārsūdzības iznākumam, ja vien valsts tiesību aktos nav arī paredzēts, ka šāda lēmuma izpildi var apturēt ex officio. Šis punkts neskar valsts tiesību aktu noteikumus, kas paredz, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļiem pirmās instances tiesā ir apturoša iedarbība.*

1.a *Novērtējot pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar 1. punktu, tiesa var paļauties uz lietas materiāliem, kas darīti tai zināmi, tostarp visu attiecīgo apstākļu novērtējumu, kas veikts atgriešanas procedūras un attiecīgā gadījumā patvēruma procedūras iepriekšējos posmos.*

3. Ja ir iesniegta turpmāka pārsūdzība par pirmo vai tam sekojošu pārsūdzības lēmumu, *piespiedu izraidīšanu* neaptur, ja vien *valsts tiesību aktos nav paredzēta šādu tiesiskās aizsardzības līdzekļu apturoša iedarbība vai* trešās valsts valstspiederīgais nepieprasa apturēšanu un kompetentā *tiesa* nenolemj to piešķirt, pienācīgi ņemot vērā konkrētā gadījuma specifiskos apstākļus.

V nodaļa

AIZTURĒŠANA

29. pants

Aizturēšanas iemesli

1. Dalībvalstis var saskaņā ar šo regulu aizturēt trešās valsts valstspiederīgo, pamatojoties uz katra gadījuma individuālu izvērtējumu, un tikai tiktāl, ciktāl aizturēšana ir samērīga.
2. Dalībvalstis var aizturēt trešās valsts valstspiederīgo tikai **atgriešanas, tostarp** atgriešanas sagatavošanas, **atpakaļuzņemšanas un** piespiedu izraidīšanas veikšanas nolūkā.
3. Trešās valsts valstspiederīgo var aizturēt tikai viena vai vairāku šādu iemeslu dēļ:
 - a) pastāv bēgšanas iespējamība, kas noteikta saskaņā ar **21.a pantu**;
 - b) trešās valsts valstspiederīgais izvairās no **atpakaļuzņemšanas**, atgriešanas sagatavošanas vai piespiedu izraidīšanas **■** vai to traucē;
 - c) trešās valsts valstspiederīgais rada drošības risku, kā noteikts 16. pantā;

- d) ir jānosaka vai jāpārbauda viņa identitāte vai valstspiederība;
- e) nav izpildīti **21. panta 2. punkta a)–c), e, fa) un i)–k) apakšpunktā noteiktie pienākumi, tostarp persona nesadarbojas ceļošanas dokumentu iegūšanā;**
- f) **citi attiecīgi iemesli, kas saistīti ar atgriešanu un kas paredzēti valsts tiesību aktos, lai nodrošinātu efektīvas atgriešanas procedūras, kuras ir nepieciešamas un samērīgas.**

5. Rīkojumu par aizturēšanu izdod administratīvās vai tiesu iestādes. Rīkojumu par aizturēšanu izdod ar rakstisku lēmumu, norādot faktiskos un juridiskos iemeslus, kā arī informāciju par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Lēmumu trešās valsts valstspiederīgajam **paziņo mutiski vai rakstiski** viņam saprotamā valodā vai valodā, kuru pamatoti var uzskatīt par viņam saprotamu, **tostarp izmantojot mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumus.**

6. Kad dalībvalstis, ievērojot 2. punktu, aiztur trešās valsts valstspiederīgo, tās ņem vērā *to, vai* trešās valsts *valstspiederīgais* ir neaizsargāta persona.

■

32. pants

Aizturēšanas periods

1. Aizturēšanas periods ir iespējami īss un tik ilgs, kamēr pastāv 29. pantā noteiktie *īemesli* un kamēr aizturēšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu *trešās valsts valstspiederīgā efektīvu* un sekmīgu atgriešanu.
2. Ja tiek konstatēts, ka 29. pantā noteiktie *īemesli* vairs nepastāv, ■ trešās valsts valstspiederīgo atbrīvo no *aizturēšanas, ievērojot šo regulu*. Šāda atbrīvošana neliedz piemērot ■ pasākumus saskaņā ar *23. un 23.c pantu*.

3. Aizturēšanas periods ■ dalībvalstī nepārsniedz 12 mēnešus. ■ Ja paredzams, ka atgriešanas procedūra ieilgs tāpēc, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais nesadarbojas vai kavējas vajadzīgo dokumentu saņemšana no trešām valstīm, *vai citos ārkārtas apstākļos, kas noteikti valsts tiesību aktos, aizturēšanu var piemērot uz ilgāku periodu, bet tas nepārsniedz 24 mēnešus konkrētā dalībvalstī.*

Ja trešās valsts valstspiederīgais ir pārvietojies uz citu dalībvalsti un viņa rīcība ir iemesls aizturēšanai, kā minēts 29. panta 3. punktā, piemēro jaunu aizturēšanas periodu.

- 3.a *Aizturēšanu pēc 3. punktā paredzētā maksimālā 24 mēnešu aizturēšanas perioda beigām var piemērot uz papildu periodiem, kas kopumā nepārsniedz 6 mēnešus, ja pastāv bēgšanas iespējamība un ja šāda viena vai vairākas izmaiņas apstākļos norāda uz pamatotu piespiedu izraidīšanas iespējamību:*

- a) *ir saņemta jauna nozīmīga informācija par trešās valsts valstspiederīgā identitāti;*
- b) *ir iegūts ceļošanas dokuments vai var pamatoti uzskatīt, ka tas ir iegūts, apstākļu izmaiņu dēļ;*
- c) *ir uzlabojusies sadarbība ar trešo valsti.*

Aizturot trešās valsts valstspiederīgo saskaņā ar šo punktu, dalībvalsts šādam gadījumam piešķir prioritāti, lai nodrošinātu, ka aizturēšana notiek pēc iespējas īsāku periodu.

- 4. *Maksimālo aizturēšanas periodu, kas noteikti saskaņā ar 3. un 3.a punktu, beigas neliedz piemērot pasākumus saskaņā ar 23. un 23.c pantu.*
- 5. *Ja trešās valsts valstspiederīgais aizturēšanas laikā sadarbojas saistībā ar viņa atgriešanu, attiecīgā gadījumā bez liekas kavēšanās organizē attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā brīvprātīgu atgriešanos. Aizturēšanu attiecīgā gadījumā var turpināt līdz izceļošanai, lai nodrošinātu efektīvu atgriešanu saskaņā ar 3. un 3.a punktu.*

33. pants

Aizturēšanas rīkojumu pārskatīšana

1. ***Dalībvalstis nodrošina, ka aizturēšanu pārskata [] vismaz reizi sešos mēnešos vai nu pēc attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā pieteikuma, vai ex officio.***
2. ***Dalībvalstis nodrošina, ka nepavadītu nepilngadīgo aizturēšana ex officio tiek pārskatīta [] vismaz reizi trijos mēnešos vai pēc attiecīgā nepavadītā nepilngadīgā vai viņa pārstāvja, kas iecelts saskaņā ar 20. panta 2. punktu, pieprasījuma.***
3. Ja aizturēšanas rīkojumu ir izdevušas vai aizturēšanas periodu ir pagarinājušas administratīvās iestādes, dalībvalstis [] :
 - a) ***paredz*** aizturēšanas likumīguma pārskatīšanu tiesā, ***par ko jālemj*** pēc iespējas ātrāk ***valsts tiesību aktos noteiktā laikposmā*** pēc aizturēšanas sākuma [] ; vai

- b) **piešķir** attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam [] pārsūdzības tiesības, kas nodrošina to, ka aizturēšanas likumīgumu **pārskata** tiesā [], **par ko jālemj** iespējami drīz **valsts tiesību aktos noteiktā laikposmā** pēc attiecīgās procedūras sākuma []. Šādā gadījumā dalībvalstis aizturēšanas brīdī nekavējoties informē attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo par iespēju pārsūdzēt.

Ja trešās valsts valstspiederīgais tiek aizturēts uz periodu, kas pārsniedz maksimālo 24 mēnešu aizturēšanas periodu saskaņā ar 32. panta 3.a punktu, un šis pagarinājums pārsniedz 3 mēnešus, tiesa aizturēšanu pārskata vismaz reizi trijos mēnešos.

Aizturēšanas apstākļi

1. Aizturētās personas **parasti** ievieto īpašās telpās ■ , arī citu vietu īpaši šim nolūkam paredzētās daļās. Ja dalībvalsts nespēj nodrošināt aizturēšanu šādās telpās un ir spiesta izmantot ieslodzījuma vietu telpas, trešo valstu valstspiederīgos, **cik vien iespējams**, nošķir no parastajiem ieslodzītajiem.
2. Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir piekļuve āra pastaigu laukumam. ***Ja tas ir nepieciešams un samērīgi, lai nodrošinātu aizturēšanas centra sekmīgu darbību, piekļuvi āra pastaigu laukumam uz noteiktu laiku var ierobežot.***
3. Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem pēc viņu pieprasījuma ļauj laicīgi sazināties ar juridiskiem pārstāvjiem, ģimenes locekļiem un kompetentām konsulārām iestādēm.

4. Īpašu uzmanību pievērš aizturēto neaizsargāto personu īpašajām vajadzībām ■ .
Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem nodrošina neatliekamo veselības aprūpi un slimību primāro ārstēšanu.
5. Likumīgajiem pārstāvjiem, ģimenes locekļiem, kompetentajām konsulārajām iestādēm un attiecīgajām un kompetentajām valsts, starptautiskajām un nevalstiskajām organizācijām un struktūrām sniedz iespēju apmeklēt jebkuru aizturēšanas centru un sazināties ar trešo valstu valstspiederīgajiem un tikties ar viņiem apstākļos, kuros tiek ievērots privātums. Var noteikt, ka šādiem apmeklējumiem nepieciešama atļauja ***un jāatbilst citiem attiecīgiem nosacījumiem, tostarp kompetentajai iestādei ir iepriekš jāizsniedz pienācīga drošības pielaide saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem var noteikt šādas piekļuves ierobežojumus, ja šādi ierobežojumi ir objektīvi nepieciešami telpu drošībai, sabiedriskajai kārtībai vai administratīvajai pārvaldībai.***

6. Aizturētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem nodrošina ■ informāciju par aizturēšanas telpu noteikumiem un viņu tiesībām un pienākumiem ■ viņiem *saprotamā valodā vai valodā, kuru pamatoti var uzskatīt par viņiem saprotamu*. Šajā informācijā iekļauj arī informāciju par viņu tiesībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem sazināties ar 3. un 5. punktā minētajām organizācijām un struktūrām.

6.a Trešo valstu valstspiederīgajiem, kas saskaņā ar 16. pantu identificēti kā tādi, kas rada drošības risku, aizturēšanas centros var piemērot pastiprinātus drošības pasākumus, tostarp stingrāku nošķiršanas kārtību vai pastiprinātu uzraudzību, uz laikposmu, kas ir stingri nepieciešams, lai pārvaldītu risku un atvieglotu viņu atgriešanu.

Nepavadītu nepilngadīgo un ģimeņu ar nepilngadīgajiem aizturēšanas apstākļi

1. Nepavadītu nepilngadīgo un ģimeņu ar nepilngadīgajiem aizturēšana ir tikai galējs līdzeklis, un šādas personas aiztur uz visīsāko pamatoto laikposmu un ņemot vērā bērna labākās intereses.
2. **■** Nepavadītiem nepilngadīgajiem *un ģimenēm ar nepilngadīgajiem aizturēšanas periodā* nodrošina uzturēšanos atsevišķās telpās, garantējot pietiekamu privātumu. Darbinieki ir pienācīgi apmācīti un telpas ir pielāgotas, lai ņemtu vērā *nepilngadīgo* vajadzības *un* viņu vecumu un dzimumu **■** .
3. Aizturētajiem nepilngadīgajiem ir iespēja iesaistīties brīvā laika pavadīšanas aktivitātēs, tostarp rotaļāties un iesaistīties atpūtas aktivitātēs atbilstoši viņu vecumam, un piekļuve izglītībai *vai izglītojošām aktivitātēm* tādā formā, kas ir vispiemērotākā aizturēšanas ilgumam.

ATPAKAĻUZŅEMŠANA

36. pants

Atpakaļuzņemšana

1. *Attiecīgā gadījumā pēc* atgriešanas lēmuma *izdošanas* kompetentās iestādes – *atbilstošos gadījumos* ar Frontex atbalstu – *sāk atpakaļuzņemšanu, tostarp attiecīgā gadījumā saistībā ar trešās valsts valstspiederīgā valstspiederības apstiprināšanu, ceļošanas dokumenta izsniegšanu trešās valsts valstspiederīgajam un atgriešanas operācijas organizēšanu.*

Attiecīgā gadījumā izmanto Eiropas ceļošanas dokumentu personu atgriešanai saskaņā ar piemērojamo atpakaļuzņemšanas instrumentu un Regulu (ES) 2016/1953³⁶.

7. Atpakaļuzņemšanu trešās valstīs atbalsta īpaši Savienības atgriešanas sadarbības koordinatori, kurus finansē Savienība. Šādi sadarbības koordinatori ir daļa no Savienības delegāciju struktūras un cieši koordinē savu darbu ar Komisiju attiecīgo Savienības politikas prioritāšu īstenošanā.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1953 (2016. gada 26. oktobris) par Eiropas ceļošanas dokumentu izveidi tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, un ar ko atceļ Padomes 1994. gada 30. novembra ieteikumu (OV L 311, 17.11.2016., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

37.a pants***Ārējā dimensija un sadarbība ar trešām valstīm***

Savienība un dalībvalstis nodrošina, ka atgriešanas politikas ārējā dimensija ir neatņemama visaptverošās pieejas migrācijas pārvaldībai sastāvdaļa.

Ja tiek konstatēts, ka trešā valsts nesadarbojas, vai ja viena vai vairākas dalībvalstis saskaras ar grūtībām trešo valstu sadarbībā atpakaļuzņemšanas jomā, Savienība un dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, tostarp piemēro nosacījumus saistībā ar visām attiecīgajām politikas jomām un instrumentiem, piemēram, vīzu politiku, kā arī tirdzniecību un attīstību, kā paredzēts Savienības tiesību aktos, kas šīs jomas reglamentē, un attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šie akti ir saistoši, lai atbalstītu paredzamas un efektīvas atgriešanas procedūras ar trešām valstīm un nodrošinātu efektīvu un ilgstošu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā.

PERSONAS DATU KOPIĢOŠANA UN NOSŪTĪŠANA

38. pants

Informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm

1. Lai īstenotu šo regulu, dalībvalstis izmanto visus piemērotos sadarbības un informācijas apmaiņas līdzekļus.
2. Informācijas apmaiņu veic pēc dalībvalsts pieprasījuma, un tā var notikt tikai starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm.
3. Dalībvalstis *pēc pieprasījuma* cita citai paziņo *pieejamo* informāciju par personu, uz kuru attiecas šī regula, lai veiktu atgriešanas procedūru **■** un sniegtu *atgriešanās un* reintegrācijas palīdzību.
4. Ja ar 3. punktā minēto informāciju var apmainīties, izmantojot ES informācijas sistēmas, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/818³⁷ 4. panta 15. punktā, vai kā ar papildinformāciju saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1860, šādas informācijas apmaiņu *parasti* veic, izmantojot tikai minētos līdzekļus.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/818 (2019. gada 20. maijs), ar ko izveido satvaru ES informācijas sistēmu sadarbībai policijas un tiesu iestāžu sadarbības, patvēruma un migrācijas jomā un groza Regulas (ES) 2018/1726, (ES) 2018/1862 un (ES) 2019/816 (OV L 135, 22.5.2019., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. **Informācijas pieprasījumā iekļauj tā** pamatojumu.
6. Konkrēti, 3. punktā minētā informācija **var** būt šāda:
- a) informācija, kas vajadzīga, lai noteiktu trešās valsts valstspiederīgā identitāti un attiecīgā gadījumā viņa ģimenes locekļu un radnieku identitāti ■ un citas ģimenes saites ■ ;
 - b) informācija, kas saistīta ar biometriskajiem datiem, kuri iegūti no trešās valsts valstspiederīgā saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1358 ■ ;
 - c) informācija par trešās valsts valstspiederīgā valstspiederību un ceļošanas dokumentu(-iem) ■ ;
 - d) informācija par trešās valsts valstspiederīgā dzīvesvietu, pārvietošanās maršrutiem, valodu prasmēm un kontaktinformācija (elektroniskā pasta adrese(-es) un tālruņa numurs(-i));

- e) informācija *par uzturēšanās statusu vai atļaujām, kas dod tiesības uzturēties, tostarp* par uzturēšanās dokumentiem vai vīzām, *kā arī pieteikumiem vai to pagarinājumiem*, ko izdevusi kāda dalībvalsts vai trešā valsts;
- f) informācija, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā atgriešanas operāciju ■ ;
- g) *attiecīgā gadījumā* informācija, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā reintegrāciju, *tostarp* informācija *par neaizsargātību*;
- h) visu to atgriešanas lēmumu pamatojums, kuri pieņemti attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo;
- ha) informācija par to, kā trešās valsts valstspiederīgais pilda 21. pantā noteiktos pienākumus vai 23. pantā noteiktos pasākumus;*
- i) informācija par to, vai trešās valsts valstspiederīgais tika aizturēts, vai arī viņam tika piemērotas aizturēšanas alternatīvas;

- j) informācija, kas saistīta ar sodāmības reģistru vai trešās valsts valstspiederīgā radīto apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, sabiedrības drošībai vai valsts drošībai;
- k) informācija par trešās valsts valstspiederīgā neaizsargātību, veselību un medicīniskajām vajadzībām.

7. Pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij ir pienākums sniegt atbildi iespējami drīz un ne vēlāk kā *divu* nedēļu laikā.

7.a *Atbildes nesniegšana, nepilnīga atbilde vai novēlota atbilde no dalībvalsts puses uz pieprasījumu, kas iesniegts saskaņā ar šo pantu, nav šķērslis citas dalībvalsts uzsākta atgriešanas lēmuma vai izraidīšanas rīkojuma izpildei un to neaizkavē. Pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts var rīkoties saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem, pamatojoties uz informāciju, kas jau ir tās kompetento iestāžu rīcībā.*

8. Sniegto informāciju var izmantot vienīgi 3. punktā noteiktajiem mērķiem. Katrā dalībvalstī šādu informāciju atkarībā no tās veida un saņēmējas iestādes pilnvarām var paziņot tikai tām iestādēm vai tiesu iestādēm, kurām uzticēta atgriešanas procedūra, atpakaļuzņemšana **■** vai reintegrācijas palīdzības sniegšana.
9. ***Dalībvalstis pēc pieprasījuma cita citai nodod trešās valsts valstspiederīgā ceļošanas dokumentu oriģinālus, ja ceļošanas dokuments ir nepieciešams atgriešanas nodrošināšanai.***

39. pants

Ar trešo valstu valstspiederīgajiem saistītu datu nosūtīšana trešām valstīm ***atgriešanas***, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas nolūkos

1. Neskarot 40. **■** un 41. pantu, 38. panta 6. punkta a) līdz h) apakšpunktā minētos datus kompetentā iestāde un attiecīgā gadījumā *Frontex* var apstrādāt un nosūtīt trešās valsts kompetentajai iestādei ***vai*** trešām ***personām, kuru kompetencē ir reintegrācijas palīdzības sniegšana vai citi ar atgriešanas īstenošanu saistīti uzdevumi, piemēram, aviosabiedrībām vai medicīnas pakalpojumu sniedzējiem, un ja*** tas ir nepieciešams ***atgriešanas***, atpakaļuzņemšanas ***vai reintegrācijas*** nolūkos.

3. Dalībvalstis un *Frontex*, nosūtot personas datus saskaņā ar 1. [] punktu, nodrošina, ka šāda nosūtīšana atbilst attiecīgi Regulas (ES) 2016/679 V nodaļai un Regulas (ES) 2018/1725 V nodaļai.
4. Datu nosūtīšanu saskaņā ar 1. [] punktu dokumentē un dokumentāciju pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajai uzraudzības iestādei, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 51. panta 1. punktu un Regulas (ES) 2018/1725 52. panta 1. punktu, norādot arī nosūtīšanas datumu un laiku un informāciju par saņēmējas trešās valsts kompetento iestādi.
- Minētajā dokumentācijā iekļauj tikai to informāciju, kas ir absolūti nepieciešama, lai pierādītu atbilstību nosūtīšanas juridiskajam pamatam, un tā nerada nekādus papildu ziņošanas pienākumus dalībvalstīm.***

Ar trešo valstu valstspiederīgo notiesājošiem spriedumiem saistītu datu nosūtīšana trešām valstīm **atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas nolūkos**

1. Datus, kas attiecas uz vienu vai **vairākiem** notiesājošiem spriedumiem krimināllietās attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kompetentā iestāde un attiecīgā gadījumā *Frontex* konkrētos gadījumos var apstrādāt un nosūtīt trešās valsts kompetentajai iestādei **vai trešām personām, kuru kompetencē ir reintegrācijas palīdzības sniegšana vai citi ar atgriešanas īstenošanu saistīti uzdevumi**, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) trešās valsts valstspiederīgais, kura personas dati tiek nosūtīti, iepriekšējo 25 gadu laikā ir notiesāts par teroristisku nodarījumu vai iepriekšējo 15 gadu laikā par citu noziedzīgu nodarījumu, kas iekļauts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1240³⁸ pielikumā, **vai ir veicis noziedzīgu nodarījumu, par kuru saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesību aktiem paredzēts brīvības atņemšanas sods vismaz uz diviem gadiem, vai vairākus noziedzīgus nodarījumus, par kuriem saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesību aktiem paredzēts brīvības atņemšanas sods vismaz uz vienu gadu;**

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1240 (2018. gada 12. septembris), ar ko izveido Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*) un groza Regulas (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 un (ES) 2017/2226 (OV L 236, 19.9.2018., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- b) datu nosūtīšana ir vajadzīga *atgriešanas*, atpakaļuzņemšanas *vai pielāgotas nefinansiālas reintegrācijas palīdzības sniegšanas nolūkos*;

■

- d) ■ kompetentā iestāde *ir pārbaudījusi* un attiecīgā gadījumā *Frontex* ir *pārliecinājusies*, ka datu nosūtīšanas dēļ nerodas risks pārkāpt neizraidīšanas principu;
- e) ■ kompetentā iestāde *ir pārbaudījusi* un attiecīgā gadījumā *Frontex* ir *pārliecinājusies*, ka datu nosūtīšanas dēļ nerodas risks pārkāpt Hartas 50. pantu.

- 3. Dalībvalstis un *Frontex*, nosūtot personas datus saskaņā ar 1. vai 2. punktu, nodrošina, ka šāda nosūtīšana atbilst attiecīgi Regulas (ES) 2016/679 V nodaļai un Regulas (ES) 2018/1725 V nodaļai.

4. Datu nosūtīšanu saskaņā ar 1. ■ punktu dokumentē un dokumentāciju pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajai uzraudzības iestādei, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 51. panta 1. punktu un Regulas (ES) 2018/1725 52. panta 1. punktu, norādot arī nosūtīšanas datumu un laiku, informāciju par saņēmējas trešās valsts kompetento iestādi, pamatojumu, ka nosūtīšana atbilst 1. ■ punktā noteiktajiem nosacījumiem, un to, kādi personas dati tika nosūtīti. ***Minētajā dokumentācijā iekļauj tikai to informāciju, kas ir absolūti nepieciešama, lai pierādītu atbilstību nosūtīšanas juridiskajam pamatam, un tā nerada nekādus papildu ziņošanas pienākumus dalībvalstīm.***

Datu par trešo valstu valstspiederīgo veselības stāvokli nosūtīšana uz trešām valstīm atgriešanas operācijas veikšanas un reintegrācijas nolūkā

1. Datus, kas attiecas uz medicīnisko palīdzību, kura sniedzama trešo valstu valstspiederīgajiem atgriešanas operācijā, kompetentā iestāde un attiecīgā gadījumā *Frontex* konkrētos gadījumos var apstrādāt un nosūtīt trešās valsts kompetentajai iestādei ***vai trešām personām, kuru kompetencē ir reintegrācijas palīdzības sniegšana vai citi ar atgriešanas īstenošanu saistīti uzdevumi, piemēram, medicīnas pakalpojumu sniedzējiem***, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) datu nosūtīšana ir vajadzīga, lai veiktu atgriešanas operāciju;
■
 - c) **■** kompetentā iestāde ***ir pārbaudījusi*** un attiecīgā gadījumā *Frontex* ir pārliecinājusies, ka datu nosūtīšanas dēļ nerodas risks pārkāpt neizraidīšanas principu.

2. Datus, kas attiecas uz trešās valsts valstspiederīgo veselības stāvokli **un medicīniskajām vajadzībām**, kompetentā iestāde un attiecīgā gadījumā *Frontex* konkrētos gadījumos var apstrādāt un nosūtīt trešai personai, kuras kompetencē ir reintegrācijas palīdzības sniegšana **vai citi ar atgriešanas īstenošanu saistīti uzdevumi**, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- a) datu nosūtīšana ir nepieciešama, lai sniegtu 46. pantā minēto reintegrācijas palīdzību, kas ir pielāgota trešās valsts valstspiederīgā medicīniskajām vajadzībām;
 - b) trešās valsts valstspiederīgais, kura personas dati tiek nosūtīti, šādai nosūtīšanai ir piekritis.
3. Dalībvalstis un *Frontex*, nosūtot personas datus saskaņā ar 1. vai 2. punktu, nodrošina, ka šāda nosūtīšana atbilst attiecīgi Regulas (ES) 2016/679 V nodaļai un Regulas (ES) 2018/1725 V nodaļai.

4. Datu nosūtīšanu saskaņā ar 1. vai 2. punktu dokumentē un dokumentāciju pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajai uzraudzības iestādei, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 51. panta 1. punktu un Regulas (ES) 2018/1725 52. panta 1. punktu, norādot arī nosūtīšanas datumu un laiku, informāciju par saņēmējas trešās valsts kompetento iestādi, pamatojumu, ka nosūtīšana atbilst 1. vai 2. punktā noteiktajiem nosacījumiem, un to, kādi personas dati tika nosūtīti. ***Minētajā dokumentācijā iekļauj tikai to informāciju, kas ir absolūti nepieciešama, lai pierādītu atbilstību nosūtīšanas juridiskajam pamatam, un tā nerada nekādus papildu ziņošanas pienākumus dalībvalstīm.***

VIII nodaļa

KOPĪGA ATGRIEŠANAS SISTĒMA

42. pants

Kopīgas atgriešanas sistēmas sastāvdaļas

1. Kopīgā atgriešanas sistēma saskaņā ar šo regulu sastāv no:
 - a) kopīgas procedūras tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuriem nav tiesību uzturēties *dalībvalstu teritorijā*;
 - b) dalībvalstu atgriešanas lēmumu atzīšanas un izpildes sistēmas;
■
 - d) digitālām sistēmām trešo valstu valstspiederīgo atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas pārvaldībai;
 - e) dalībvalstu savstarpējās sadarbības;
 - ea) *pietiekama aizturēšanas kapacitātes līmeņa, ko noteikusi dalībvalsts, ņemot vērā faktiskās vajadzības*;
 - f) *finansiāla atbalsta, ko sniedz Savienība, un operatīvā atbalsta, ko sniedz Savienības struktūras, biroji un aģentūras ■ saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām.*

- 1.a** *Digitālo sistēmu izstrāde, cik vien iespējams, balstās uz esošajām valstu infrastruktūrām un sadarbspējīgām Savienības sistēmām un nerada dalībvalstīm papildu ziņošanas vai procesuālo slogu.*
2. Savienība un dalībvalstis nosaka kopīgās prioritātes un nodrošina nepieciešamos turpmākos pasākumus atgriešanas **■** un reintegrācijas jomā, ņemot vērā Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģiju, kas pieņemta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1351 8. pantu, atgriešanas robežprocedūras īstenošanu saskaņā ar Regulu (ES) **2024/1349**, novērtējumu par trešo valstu sadarbības līmeni ar dalībvalstīm atpakaļuzņemšanas jomā saskaņā ar Regulas (EK) 810/2009 25.a pantu un Savienības atpakaļuzņemšanas instrumentus un visus citus Savienības instrumentus, kuri attiecas uz sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā.

3. Savienība un dalībvalstis nodrošina lojālu sadarbību un ciešu koordināciju starp kompetentajām iestādēm un starp Savienību un dalībvalstīm, kā arī sinerģiju starp iekšējiem un ārējiem komponentiem ■ .

43. pants

Kompetentās iestādes ■

1. Katra dalībvalsts saskaņā ar valsts tiesību aktiem izraugās kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par to pienākumu izpildi, kuri izriet no šīs regulas.

■

44. pants

Dalībvalstu savstarpējā sadarbība

1. Kompetentās iestādes, kuras izraudzītas saskaņā ar 43. pantu, *parasti* sadarbojas un palīdz cita citai šādos nolūkos:
 - a) atļaut tranzītu caur attiecīgo dalībvalstu teritoriju, lai palīdzētu izpildīt citas dalībvalsts atgriešanas lēmumu vai iegūt ceļošanas dokumentus;

b) sniegt loģistikas ■ vai citu materiālu palīdzību vai palīdzību natūrā *saistībā ar tranzītu, ko, ievērojot a) apakšpunktu, veic caur to teritoriju;*

ba) *sekmēt 8. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto pārsūtīšanu;*

■

d) *atbalsīt trešās valsts valstspiederīgā izceļošanu uz dalībvalsti, kurā viņam ir tiesības uzturēties, saskaņā ar 8. panta 3. punktu.*

■

2. *Kompetentās iestādes, kuras izraudzītas saskaņā ar 43. pantu, var sadarboties un palīdzēt cita citai, tostarp šādos nolūkos:*

a) *vadīt vai atbalsīt politisko dialogu un sakarus ar trešo valstu iestādēm ar nolūku atvieglot atpakaļuzņemšanu;*

b) *sazināties ar trešo valstu kompetentajām iestādēm ar nolūku pārbaudīt trešo valstu valstspiederīgo identitāti un iegūt derīgu ceļošanas dokumentu;*

- c) *pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts vārdā organizēt praktiskus pasākumus atgriešanas izpildei;*
- d) *sniegt loģistikas vai citu materiālu palīdzību vai palīdzību natūrā.*

45. pants

Frontex atbalsts

1. Dalībvalstis var pieprasīt savām kompetentajām iestādēm *Frontex* izvietoto vai atbalstīto ekspertu palīdzību saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1896, arī atgriešanas sadarbības koordinatorus un citus sadarbības koordinatorus.
2. Dalībvalstis sniedz aģentūrai *Frontex* attiecīgu informāciju par plānotajām *Frontex* atbalsta vajadzībām, lai plānotu aģentūras atbalstu **saskaņā ar** Regulu (ES) **2019/1896**.

46. pants

Atgriešanās un reintegrācijas atbalsts

1. Dalībvalstis ***nodrošina, ka ir pieejamas*** atgriešanās un reintegrācijas konsultācijas, lai ***attiecīgā gadījumā*** trešo valstu valstspiederīgajiem pēc iespējas agrīnā atgriešanas procesa posmā sniegtu informāciju un norādījumus par atgriešanās un reintegrācijas iespējām, tostarp par 3. punktā minētajām programmām. Atgriešanās un reintegrācijas konsultācijas var apvienot ar citām konsultācijām kā daļu no citām migrācijas procedūrām dalībvalstī.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka informācija par atgriešanos un reintegrāciju tiek sniegta ***vēlākais tad, kad tiek izdots*** atgriešanas lēmums.
3. Dalībvalstis ***nodrošina, ka ir pieejamas*** atgriešanās un reintegrācijas ***programmas, kuras atbalsta vai finansē valsts vai Savienības līmenī. Šādās*** programmās ***iekļauj*** loģistikas, finansiālu ***vai*** citu materiālu palīdzību vai palīdzību natūrā, vai stimulus, tostarp reintegrācijas palīdzību atgriešanās valstī, ko sniedz trešās valsts valstspiederīgajam.

4. **Atgriešanas un** reintegrācijas palīdzība nav individuālas tiesības un nav atpakaļuzņemšanas procedūras priekšnoteikums.
5. Palīdzība, ko sniedz, izmantojot atgriešanās un reintegrācijas programmas, ir atkarīga no tā, kā trešās valsts valstspiederīgais sadarbojas un pilda pienākumus, un laika gaitā to var samazināt **vai atcelt**. Nosakot atgriešanās un reintegrācijas palīdzības veidu un apmēru, attiecīgā gadījumā **var ņemt** vērā šādus kritērijus:
- a) attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā sadarbošanos atgriešanas un atpakaļuzņemšanas procedūras laikā, kā paredzēts 21. pantā;
 - b) vai trešās valsts valstspiederīgais atgriežas brīvprātīgi, vai tiek izraidīts;

- c) vai trešās valsts valstspiederīgais ir Regulas (ES) 2018/1806³⁹ II pielikuma sarakstā iekļautas trešās valsts valstspiederīgais;
- d) vai trešās valsts valstspiederīgais ir notiesāts par noziedzīgu nodarījumu;
- e) vai trešās valsts valstspiederīgajam ir īpašas vajadzības tādēļ, ka viņš ir neaizsargāta persona, nepilngadīgais, nepavadīts nepilngadīgais vai ģimenes loceklis;
- f) *papildu kritērijus, kas noteikti valsts tiesību aktos.*

6. Šajā pantā minēto palīdzību nepiešķir trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri jau ir saņēmuši citu vai tādu pašu atbalstu no kādas dalībvalsts vai Savienības. Savienība, dalībvalstis un *Frontex* nodrošina reintegrācijas palīdzības saskaņotību un koordināciju.

IX nodaļa

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1806 (2018. gada 14. novembris), ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru valstspiederīgajiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru valstspiederīgajiem minētā prasība neattiecas (kodificēta redakcija) (OV L 303, 28.11.2018., 3. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

Ārkārtas situācijas

1. Gadījumos, kad to trešo valstu valstspiederīgo skaits, kuri ir jāatgriež, ir ārkārtīgi liels un tā dēļ kādai dalībvalstij rodas neparedzēti liela slodze aizturēšanas centros vai administratīvajam vai tiesu personālam, attiecīgā dalībvalsts var nolemt uz ārkārtas situācijas laiku ■ noteikt garākus termiņus nekā tie, kas noteikti **27. panta 1. punktā**, 33. panta 3. punktā **un 38. panta 7. punktā**, kā arī veikt steidzamus pasākumus attiecībā uz aizturēšanas apstākļiem, atkāpjoties no 34. panta 1. punkta un 35. panta 2. punkta attiecībā uz aizturēšanas apstākļiem. ***Dalībvalstis var uz laiku pielāgot administratīvās procedūras un iekšējās ziņošanas prasības, lai paātrinātu atgriešanas operācijas, ar nosacījumu, ka šādi pielāgojumi ir absolūti nepieciešami ārkārtas situācijas novēršanai.***

2. Ja dalībvalsts nolēmj veikt šādus ārkārtas pasākumus, tā nekavējoties informē Komisiju. Tā arī informē Komisiju, tikko kā vairs nav iemeslu šādu ārkārtas pasākumu piemērošanai.
3. Šo pantu netulko tā, ka tas ļautu dalībvalstīm atkāpties no to vispārējā pienākuma veikt visus vispārējos un īpašus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kuri noteikti šajā regulā.

48. pants

Statistika

1. ***Lai uzraudzītu sadarbību ar trešām valstīm atpakaļuzņemšanas jomā, Komisija var katru gadu pieprasīt paziņot Frontex šādus datus par attiecīgajām trešām valstīm, sniedzot informāciju par katru dalībvalsti atsevišķi:***

- a) *valstspiederības apstiprinājuma pieprasījumu skaits un pozitīvo un negatīvo atbilžu skaits, kas saņemtas saistībā ar valstspiederības apstiprinājumu pieprasījumiem;*
- b) *ceļošanas dokumentu izsniegšanas pieprasījumu skaits, no kuriem ceļošanas dokumentu izsniegšanas pieprasījumu skaits gadījumos, kad ir apstiprināta valstspiederība, trešo valstu iestāžu izsniegto ceļošanas dokumentu skaits un negatīvo atbilžu skaits saistībā ar ceļošanas dokumentu izsniegšanas pieprasījumiem.*

■

2. *Frontex piešķir Komisijai piekļuvi 1. punktā minētajiem datiem. Šā panta a) un b) punktā minētos datus sadalījumā pa ■ dalībvalstīm var paziņot trešām valstīm, lai uzraudzītu atpakaļuzņemšanas pienākumu īstenošanu un ievērošanu, tostarp Savienības atpakaļuzņemšanas instrumentu satvarā.*

3. Dalībvalstis *pēc Komisijas pieprasījuma sniedz informāciju, kas nepieciešama 9. panta 12. punktā minētā novērtējuma izpildīšanai, jo īpaši statistiku par to trešo valstu valstspiederīgo skaitu, uz kuriem attiecas citas dalībvalsts izdoti atgriešanas lēmumi, un to trešo valstu valstspiederīgo skaitu, kuri noteiktā laikposmā ir izraidīti vai atgriezti, pamatojoties uz atzītiem atgriešanas lēmumiem un attiecīgā gadījumā citas dalībvalsts izdotiem izraidīšanas lēmumiem.*
4. **■ Šā panta vajadzībām un, ja iespējams ■**, Komisija izmanto informāciju, kas darīta pieejama saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 862/2007.
5. *Ja Komisija iesniedz tiesību akta priekšlikumu saskaņā ar 9. panta 13. punktu, tā vajadzības gadījumā ierosina grozījumus šajā pantā, ņemot vērā attiecīgās likumdošanas norises digitalizācijas jomā.*

49. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

50. pants

Ziņošana

1. Līdz ... [*pieci gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] un turpmāk ik pēc pieciem gadiem Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs regulas piemērošanu dalībvalstīs un vajadzības gadījumā ierosina grozījumus.

2. Dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma nosūta tai vajadzīgo *pieejamo* informāciju tās ziņojuma sagatavošanai *atbilstīgi 1. punktam* ne vēlāk kā deviņus mēnešus pirms minētā termiņa beigām. ***Ja iespējams, Komisija izmanto informāciju, kas darīta pieejama saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 862/2007.***

51. pants

Atcelšana

1. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī regula ir saistoša, Direktīvu 2008/115/EK **■**, Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK atceļ **■** ***no dienas, kad sāk piemērot šo regulu saskaņā ar 52. panta 3. punktu.***
2. Atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu pielikumā.

Stāšanās spēkā *un* piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā ■ nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Šīs regulas 1. pantu, 2. panta 1. līdz 3. punktu, 4. panta 3. punktu, 5. pantu, 7. panta 8. un 9. punktu, 17., 18., 19., 36., 37.a, 43., 45., 49., 50. un 51. pantu piemēro no spēkā stāšanās dienas.
3. Pārējos šīs regulas noteikumus piemēro no ... [Oficiālais Vēstnesis: Ierakstīt datumu, kas atbilst 12 mēnešiem pēc spēkā stāšanās dienas].
4. Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

[Vieta] ■ ,

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētāja

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja